Euroopa Parlament
2019-2024

Väliskomisjon

2022/0051(COD)

25.1.2023

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: õiguskomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937
(COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD))

Arvamuse koostaja (*): Raphaël Glucksmann

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Komisjon avaldas 23. veebruaril 2022 ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937. Ettepanekus on üksikasjalikult välja toodud kohustuslikud hoolsuskohustuse protsessid, et äriühingud täidaksid oma kohustusi ja et neid saaks nende täitmata jätmise eest vastutusele võtta.

DROI-allkomisjoni arvamuse koostaja kiidab komisjoni ettepaneku heaks ja leiab, et see aitab tõenäoliselt edendada äriühingute käitumises positiivseid muutusi, mille tulemusel tuvastatakse, ennetatakse ja leevendatakse ülemaailmsetes väärtusahelates nende tegevuse ja suhete kahjulikku mõju.

Selle seadusandliku ettepanekuga on ELil võimalus kinnitada end ülemaailmse normatiivse jõuna, lahendades eeskuju pakkudes tõsist kestliku arengu probleemi, millega ühiskond kollektiivselt ja kogu maailmas toime peab tulema. Käesolev direktiiv annab ELile enneolematu võimaluse integreerida inim- ja keskkonnakestlikkus äri- ja ettevõtlustavadesse ning edendada muutusi ülemaailmsel tasandil.

Samas ei näe ettepanek paljudes aspektides ette inimõigustele keskenduvat käsitust ega laialdaselt tunnustatud rahvusvaheliste standardite rakendamist. Direktiiv ei täida täielikult selles seatud eesmärke ega järgi piisavalt hoolsuskohustuse parimaid tavu, mida paljud ELi äriühingud juba vabatahtlikult rakendavad.

Selleks et suurendada hoolsuskohustuse protsesside kvaliteeti ja tõhusust ning suurendada äriühingute vastutust oma väärtusahelates, toob raportöör välja mitu selgitamist ja parandamist vajavat aspekti. Nende täiustuste eesmärk on muuta õigusnormid äriühingute, mõjutatud sidusrühmade ja ohvrite jaoks mõjusamaks ja toimivamaks.

Selleks võiks lisada või tugevdada järgmisi aspekte:

– tagada, et äriühingud täidavad hoolsuskohustust kogu oma väärtusahelas, lähtudes oma tegevusvaldkonnast ja tegevuse kontekstist tulenevast kahjuliku mõju riskist;

– arvestades tõestatud ja rahvusvaheliselt tunnustatud seoseid hea juhtimistava ja inimõiguste kasutamise vahel, tuleks äriühingutelt nõuda, et nad tegeleksid heale juhtimistavale avalduvate riskide ja kahjuliku mõjuga;

– nõuda, et äriühingud kaasaksid sidusrühmad sisuliselt, et teavitada ja parandada oma otsuseid ja hoolsuskohustuse tavasid ning tagada osalemise korral kõigi sidusrühmade kaitse ja turvalisus survemeetmete ja kättemaksu eest;

– nõuda äriühingutelt nende tegevuse ja väärtusahelate tekitatud või nendega seotud kahju tõhusat parandamist;

– tagada hoolsuskohustuse rikkumisega seotud kahju ohvritele äriühingute vastutus ning juurdepääs õiguskaitsele ja õiguskaitsevahenditele.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval õiguskomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(1) Euroopa Liit rajaneb inimväärikuse austamisel, vabadusel, demokraatial, võrdsusel, õigusriigi põhimõttel ja inimõiguste järgimisel, nagu on sätestatud ELi põhiõiguste hartas. Need põhiväärtused, millest on inspireeritud liidu enda loomine, samuti inimõiguste universaalsus ja jagamatus ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete järgimine peaksid suunama liidu tegevust rahvusvahelisel areenil. Sellise tegevuse hulka kuulub ka arenguriikide kestliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase arengu soodustamine.	(1) Euroopa Liit rajaneb inimväärikuse austamisel, vabadusel, demokraatial, võrdsusel, õigusriigi põhimõttel ja inimõiguste järgimisel, nagu on sätestatud ***ELi aluslepingutes ja*** ELi põhiõiguste hartas. Need põhiväärtused, millest on inspireeritud liidu enda loomine, samuti inimõiguste universaalsus ja jagamatus ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete järgimine peaksid suunama liidu tegevust rahvusvahelisel areenil. Sellise tegevuse hulka kuulub ka arenguriikide kestliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase arengu soodustamine.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) Kehtivates rahvusvahelistes vastutustundliku ettevõtluse standardites on sätestatud, et ***äriühingud peaksid kaitsma*** inimõigusi, ning ette on nähtud ka viisid, kuidas korraldada keskkonnakaitset ettevõtte tegevuses ja väärtusahelates. ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete[79] kohaselt vastutavad äriühingud inimõigustealase hoolsuskohustuse täitmise eest ning peavad tegema kindlaks oma tegevuse kahjuliku mõju inimõigustele, seda ennetama ja	(5) Kehtivates rahvusvahelistes vastutustundliku ettevõtluse standardites on sätestatud, et ***äriühingutel on kohustus austada*** inimõigusi ***ja nad peaksid neid kaitsma***, ning ette on nähtud ka viisid, kuidas korraldada keskkonnakaitset ettevõtte tegevuses ja väärtusahelates. ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete[79] kohaselt vastutavad äriühingud inimõigustealase hoolsuskohustuse täitmise eest ning peavad tegema kindlaks oma tegevuse kahjuliku

leevendama ning andma aru selle kohta, kuidas nad selle mõjuga tegelevad. Juhtpõhimõtetes on märgitud, et ettevõtjad peaksid vältima inimõiguste rikkumist ja tegelema inimõigustele avalduva kahjuliku mõjuga, mida nad on põhjustanud või võimendanud või millega nad on seotud oma tegevuse, tütarettevõtjate või otseste või kaudsete ärisuhete kaudu.

[79] ÜRO „Äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted: ÜRO raamistiku „Kaitsta, austada ja heastada“ rakendamine“, 2011, kättesaadav aadressil https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf.

mõju inimõigustele, seda ennetama ja leevendama ning andma aru selle kohta, kuidas nad selle mõjuga tegelevad. Juhtpõhimõtetes on märgitud, et ettevõtjad peaksid vältima inimõiguste rikkumist ja tegelema inimõigustele avalduva kahjuliku mõjuga, mida nad on põhjustanud või võimendanud või millega nad on seotud oma tegevuse, tütarettevõtjate või otseste või kaudsete ärisuhete kaudu. ***Juhtpõhimõtetes on sätestatud, et äriühingud peaksid kehtestama protsessid, mis võimaldavad parandada igasugust inimõigustele avalduvat kahjulikku mõju, mida nad põhjustavad või millele nad kaasa aitavad. Juhtpõhimõtetes tunnistatakse ka seda, et kuna riikidel on kohustus kaitsta äritegevusega seotud inimõiguste rikkumiste eest, peaksid nad võtma asjakohaseid meetmeid, mis võimaldavad kohtu-, haldus- ja seadusandlike vahendite abil tagada mõjutatud isikute juurdepääsu tõhusale õiguskaitsevahendile.***

[79] ÜRO „Äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted: ÜRO raamistiku „Kaitsta, austada ja heastada“ rakendamine“, 2011, kättesaadav aadressil https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(6) Inimõigustealase hoolsuskohustuse mõistet on täpsustatud ja edasi arendatud OECD suunistes hargmaistele ettevõtetele,[80] laiendades hoolsuskohustuse kohaldamist keskkonna- ja juhtimisküsimustele. OECD suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta ja	(6) Inimõigustealase hoolsuskohustuse mõistet on täpsustatud ja edasi arendatud OECD suunistes hargmaistele ettevõtetele,[80] laiendades hoolsuskohustuse kohaldamist keskkonna- ja juhtimisküsimustele. OECD suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta ja

valdkondlikud suunised[81] on rahvusvaheliselt tunnustatud raamistikud, millega nähakse ette praktilised hoolsuskohustuse meetmed, et aidata äriühingutel kindlaks teha, ennetada või leevendada oma tegevuse, väärtusahelate ja muude ärisuhete tegelikku ja võimalikku mõju ning anda aru selle mõjuga tegelemise kohta. Hoolsuskohustuse mõiste sisaldub ka soovitustes, mis on esitatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolses deklaratsioonis hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta[82].

valdkondlikud suunised[81] on rahvusvaheliselt tunnustatud raamistikud, millega nähakse ette praktilised hoolsuskohustuse meetmed, et aidata äriühingutel kindlaks teha, ennetada või leevendada oma tegevuse, väärtusahelate ja muude ärisuhete tegelikku ja võimalikku mõju ning anda aru selle mõjuga tegelemise kohta. ***OECD suunistes on sätestatud ka nõue, et äriühingud peavad tegema koostööd asjaomaste sidusrühmadega, et pakkuda kohalikke kogukondi märkimisväärselt mõjutada võivate projektide või muude tegevuste kavandamisel ja nende üle otsustamisel sidusrühmade seisukohtade arvessevõtmiseks sisulisi võimalusi.*** Hoolsuskohustuse mõiste sisaldub ka soovitustes, mis on esitatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolses deklaratsioonis hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta[82].

---

[80] OECD suunised hargmaistele ettevõtetele, 2011. aasta ajakohastatud väljaanne, kättesaadav aadressil http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/.https://mneguidelines.oecd.org/mneguidelines/

[81] OECD 2018. aasta suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta ning valdkondlikud suunised, kättesaadavad aadressil https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm.

[82] Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni „Kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta“, 5. väljaanne, 2017, kättesaadav aadressil: https://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm.

[80] OECD suunised hargmaistele ettevõtetele, 2011. aasta ajakohastatud väljaanne, kättesaadav aadressil http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/.https://mneguidelines.oecd.org/mneguidelines/

[81] OECD 2018. aasta suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta ning valdkondlikud suunised, kättesaadavad aadressil https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm.

[82] Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni „Kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta“, 5. väljaanne, 2017, kättesaadav aadressil: https://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(12) Käesolev direktiiv on kooskõlas ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga aastateks 2020–2024[99]. Tegevuskava üheks prioriteediks on teha liidus rohkem ära selle nimel, et aktiivselt toetada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete ja muude asjakohaste rahvusvaheliste suuniste (näiteks OECD suunised hargmaistele ettevõtetele) ülemaailmset rakendamist, sealhulgas edendades asjakohaseid hoolsuskohustuse standardeid.	(12) Käesolev direktiiv on kooskõlas ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga aastateks 2020–2024[99]. Tegevuskava üheks prioriteediks on teha liidus rohkem ära selle nimel, et aktiivselt toetada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete ja muude asjakohaste rahvusvaheliste suuniste (näiteks OECD suunised hargmaistele ettevõtetele) ülemaailmset rakendamist, sealhulgas edendades asjakohaseid hoolsuskohustuse standardeid. ***Tegevuskavas rõhutatakse ka korruptsioonivastase võitluse tähtsust kooskõlas ÜRO korruptsioonivastase konventsiooniga, tunnistades, et korruptsioon soodustab, säilitab ja institutsionaliseerib inimõiguste rikkumisi ning takistab inimõiguste järgimist ja rakendamist.***
[99] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024)“ (JOIN(2020) 5 final).	[99] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024)“ (JOIN(2020) 5 final).

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(14) Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada, et ühtsel turul tegutsevad äriühingud aitaksid kaasa kestlikule arengule ning majanduse ja ühiskonna kestlikule üleminekule, tehes kindlaks, ennetades või leevendades, ***lõpetades või minimeerides võimalikku või tegelikku kahjulikku*** mõju, mida äriühingu enda tegevus, tütarettevõtjad või väärtusahelad võivad avaldada inimõigustele ***ja***	(14) Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada, et ühtsel turul tegutsevad äriühingud ***austaksid inimõigusi ja*** aitaksid kaasa kestlikule arengule ning majanduse ja ühiskonna kestlikule üleminekule, tehes kindlaks, ennetades või leevendades ***võimalikku ja tegelikku kahjulikku mõju inimõigustele***, ***keskkonnale ja heale juhtimistavale ning lõpetades tegeliku kahjuliku*** mõju, mida

keskkonnale.	äriühingu enda tegevus, tütarettevõtjad või väärtusahelad võivad avaldada inimõigustele***,*** keskkonnale ***ja heale juhtimistavale, nähes selle eest ette tulemuslikud õiguskaitsevahendid ja tagades selle ohvritele õiguskaitse kättesaadavuse***.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(15) Äriühingud peaksid võtma asjakohaseid meetmeid, et kehtestada ja rakendada hoolsuskohustust oma tegevuse, tütarettevõtjate ning ka ***väljakujunenud otseste ja kaudsete*** ärisuhete suhtes kogu väärtusahela ulatuses kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega. Käesoleva direktiiviga ei tohiks sundida äriühinguid tagama, et kahjulikku mõju ei teki kunagi ega mingil tingimusel, või et see suudetakse alati lõpetada. Näiteks ärisuhetes, mille puhul kahjulik mõju tuleneb riigi sekkumisest, ei pruugi äriühing olla võimeline selliseid tulemusi saavutama. Seetõttu peaksid peamised käesoleva direktiiviga ettenähtud kohustused olema kohustused teha tulemuse saavutamiseks kõik mõistlikult võimalik. Äriühing peaks võtma asjakohaseid meetmeid, mille tulemusena võib põhjendatult eeldada kahjuliku mõju ennetamist või minimeerimist konkreetses olukorras. Arvesse tuleks võtta eripärasid, mis iseloomustavad äriühingu väärtusahelat, sektorit või geograafilist piirkonda, kus tema väärtusahela partnerid tegutsevad, äriühingu võimet mõjutada oma otseseid ja kaudseid ärisuhteid, ning seda, kas äriühing saaks oma mõjujõudu suurendada.	(15) Äriühingud peaksid võtma asjakohaseid meetmeid, et kehtestada ja rakendada hoolsuskohustust oma tegevuse, tütarettevõtjate ning ka ärisuhete suhtes kogu väärtusahela ulatuses kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega. Käesoleva direktiiviga ei tohiks sundida äriühinguid tagama, et kahjulikku mõju ei teki kunagi ega mingil tingimusel, või et see suudetakse alati lõpetada. Näiteks ärisuhetes, mille puhul kahjulik mõju tuleneb riigi sekkumisest, ei pruugi äriühing olla võimeline selliseid tulemusi saavutama***. Sellises olukorras peaks äriühing nägema pärast hindamist ette asjaomase tegevusega seotud ärisuhte lõpetamise.*** Seetõttu peaksid peamised käesoleva direktiiviga ettenähtud kohustused olema kohustused teha tulemuse saavutamiseks kõik mõistlikult võimalik. Äriühing peaks võtma asjakohaseid meetmeid, mille tulemusena võib põhjendatult eeldada kahjuliku mõju ennetamist või minimeerimist konkreetses olukorras. Arvesse tuleks võtta eripärasid, mis iseloomustavad äriühingu väärtusahelat, sektorit või geograafilist piirkonda, kus tema väärtusahela partnerid tegutsevad, äriühingu võimet mõjutada oma otseseid ja kaudseid ärisuhteid, ning seda, kas äriühing saaks oma mõjujõudu suurendada.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(15a) Äriühingud peaksid kohandama hoolsuskohustuse meetmeid vastavalt oma tegevuse kontekstile, keskkonnale ning poliitilistele ja sotsiaalsetele asjaoludele, tütarettevõtjatele ning ärisuhetele kogu väärtusahela ulatuses. Konflikti- ja riskipiirkondades on äriühingutel suurem oht osaleda inimõiguste rasketes rikkumistes. Nendes piirkondades peaksid liikmesriigid ja äriühingud vajaduse korral täitma oma kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelisest humanitaarõigusest, ning rakendama kõrgendatud hoolsuskohustust, järgides ÜRO arenguprogrammi ja muude asjaomaste rahvusvaheliste organite välja töötatud suuniseid kõrgendatud inimõigustealase hoolsuskohustuse kohta konfliktidest mõjutatud äriühingutele. See hõlmab tavapärase hoolsuskohustuse täiendamist konfliktianalüüsiga, mis põhineb sidusrühmade kaasamisel ning mille eesmärk on tagada arusaamine konflikti algpõhjustest, vallandajatest ja osapooltest ning äriühingu äritegevuse mõjust konfliktile.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(16) Käesoleva direktiiviga sätestatav hoolsuskohustuse protsess peaks hõlmama kuut etappi, mis on määratletud OECD hoolsuskohustuse suunistes vastutustundliku ettevõtluse kohta ning mis	(16) Käesoleva direktiiviga sätestatav hoolsuskohustuse protsess peaks hõlmama kuut etappi, mis on määratletud OECD hoolsuskohustuse suunistes vastutustundliku ettevõtluse kohta ning mis

hõlmavad äriühingute hoolsuskohustuse meetmeid, mille abil kindlaks teha ja käsitleda kahjulikku mõju inimõigustele ***või*** keskkonnale. Need etapid on järgmised: 1) hoolsuskohustuse lõimimine tegevuspõhimõtetesse ja juhtimissüsteemidesse, 2) inimõigustele ***või*** keskkonnale avalduva kahjuliku mõju kindlaks tegemine ja hindamine, 3) inimõigustele ***või*** keskkonnale avalduva tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju ennetamine, lõpetamine või minimeerimine, 4) meetmete tõhususe hindamine, 5) teavitamine, 6) parandusmeetmed.	hõlmavad äriühingute hoolsuskohustuse meetmeid, mille abil kindlaks teha ja käsitleda kahjulikku mõju inimõigustele***,*** keskkonnale ***ja heale juhtimistavale***. Need etapid on järgmised: 1) hoolsuskohustuse lõimimine tegevuspõhimõtetesse ja juhtimissüsteemidesse, 2) inimõigustele***,*** keskkonnale ***ja heale juhtimistavale*** avalduva kahjuliku mõju kindlaks tegemine ja hindamine, 3) inimõigustele***,*** keskkonnale ***ja heale juhtimistavale*** avalduva tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju ennetamine, lõpetamine või minimeerimine, 4) meetmete tõhususe hindamine, 5) teavitamine, 6) parandusmeetmed. ***OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku äritegevuse kohta sisaldavad ka üksikasjalikke soovitusi sidusrühmade sisulise kaasamise ja õiguskaitse kättesaadavuse tagamiseks, sealhulgas juhiseid haavatavate sidusrühmade kaasamise takistuste kõrvaldamiseks.***

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(16a) Äriühingud peaksid kõigi kuue etapi puhul ja kogu hoolsuskohustuse täitmise protsessi vältel kaasama sisuliselt sidusrühmi. Nagu on sätestatud OECD suunistes hargmaistele ettevõtetele, hõlmab sidusrühmade tõhus kaasamine interaktiivseid protsesse, seda iseloomustab kahesuunaline teabevahetus ja see sõltub mõlema poole osalejate heast usust. Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaksid sidusrühmade kaasamise protsessid tagama sidusrühmade füüsilise ja õigusliku puutumatuse ohutuse ja kaitse. Äriühingud peaksid tegelema survemeetmete ja kättemaksu riskidega, millega sidusrühmad oma osalemise tõttu

silmitsi seisavad. Äriühingud peaksid sidusrühmade kaasamisel pöörama erilist tähelepanu kattuvatele haavatavustele ja läbipõimunud teguritele. Haavatavate sidusrühmade rühmad kannatavad diferentseeritud ja sageli ebaproportsionaalse kahjuliku mõju all ning kogevad osalemises ja õiguskaitse kättesaadavuses sageli diskrimineerimist ja lisatõkkeid. Äriühingud peaksid sidusrühmadele andma korrapäraselt sisulist teavet konkreetsete tegevuste, projektide ja investeeringute tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju kohta inimõigustele, keskkonnale ja heale juhtimistavale, tehes seda õigeaegselt ja kättesaadaval viisil, võttes arvesse sidusrühmade eripärasid. Äriühingud peavad austama põlisrahvaste õigusi, mis on sätestatud ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioonis, sealhulgas nende vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku ning enesemääramisõiguse osas.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(17) Kahjulik mõju inimõigustele ***või*** keskkonnale võib avalduda äriühingu enda tegevuses, tema tütarettevõtjates, toodetes või väärtusahelates, eelkõige seoses tooraine hankimise, tootmise või toodete või jäätmete kõrvaldamisega. Selleks et hoolsuskohustus oleks piisavalt range, peaks see hõlmama inimõigustele ***ja*** keskkonnale avalduvat kahjulikku mõju, mis võib tekkida toote tootmise, kasutamise või kõrvaldamise või teenuste osutamise kogu olelusringi jooksul äriühingu enda tegevuse või tema tütarettevõtjate või väärtusahelate tasandil.	(17) Kahjulik mõju inimõigustele***,*** keskkonnale ***või heale juhtimistavale*** võib avalduda äriühingu enda tegevuses, tema tütarettevõtjates, toodetes***, teenustes*** või väärtusahelates, eelkõige seoses tooraine hankimise, tootmise või toodete või jäätmete kõrvaldamisega. Selleks et hoolsuskohustus oleks piisavalt range, peaks see hõlmama inimõigustele***,*** keskkonnale ***ja heale juhtimistavale*** avalduvat kahjulikku mõju, mis võib tekkida toote tootmise, kasutamise või kõrvaldamise või teenuste osutamise kogu olelusringi jooksul äriühingu enda tegevuse või tema tütarettevõtjate või ***kohaldamisalasse kuuluvate äriühingute***

väärtusahelate tasandil.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(20) Selleks et äriühingud saaksid nõuetekohaselt kindlaks teha oma väärtusahelas esinevat kahjulikku mõju ja kasutada asjakohaseid mõjutusvahendeid, peaksid hoolsuskohustused käesolevas direktiivis ***piirduma väljakujunenud ärisuhetega. Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaks väljakujunenud ärisuhetena käsitama selliseid otseseid või kaudseid ärisuhteid, mis oma intensiivsuse ja kestuse tõttu on või eeldatavasti on püsivad ega moodusta väärtusahelast ainult tühist või kõrvalist osa. Seda, kas ärisuhet saab lugeda väljakujunenuks, tuleks hinnata korrapäraselt ja vähemalt iga 12 kuu järel. Kui äriühingu otsesed ärisuhted on väljakujunenud, tuleks kõiki seonduvaid kaudseid ärisuhteid selle ettevõtjaga samuti käsitada väljakujunenutena***	(20) Selleks et äriühingud saaksid nõuetekohaselt kindlaks teha oma väärtusahelas esinevat kahjulikku mõju ja kasutada asjakohaseid mõjutusvahendeid, peaksid hoolsuskohustused käesolevas direktiivis ***hõlmama ärisuhteid***.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(21) Käesoleva direktiivi kohaselt peaksid hoolsuskohustust täitma ELi äriühingud, millel on keskmiselt üle ***500*** töötaja ***ja*** mille ülemaailmne netokäive ***viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal ületas 150*** miljonit eurot. Äriühingute suhtes, mis ei vasta eespool toodud kriteeriumidele, kuid millel oli ***viimasele majandusaastale eelneval***	(21) Käesoleva direktiivi kohaselt peaksid hoolsuskohustust täitma ELi äriühingud, millel on keskmiselt üle ***250*** töötaja ***või*** mille ülemaailmne netokäive ***viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, ületas 40*** miljonit eurot ***ja/või mille bilansis oli üle 20 miljoni euro***. Äriühingute suhtes, mis ei vasta

majandusaastal keskmiselt üle ***250*** töötaja ja ülemaailmne netokäive üle ***40*** miljoni euro ***ning mis tegutsevad*** ühes või mitmes suure mõjuga sektoris, tuleks hoolsuskohustust kohaldama hakata kaks aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmisperioodi lõppu, et võimaldada pikemat kohanemisaega***. Proportsionaalse koormuse tagamiseks tuleks kõnealustes suure mõjuga sektorites tegutsevate äriühingute suhtes kohaldada hoolsuskohustust sihipärasemalt, keskendudes juhtudele, kus kahjulik mõju on ulatuslik.*** Kasutajaettevõtja töötajate arvu leidmisel tuleks arvesse võtta ka renditöötajaid, sealhulgas neid, keda on lähetatud direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/957)[103] artikli 1 lõike 3 punkti c alusel. Direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/957) artikli 1 lõike 3 punktide a ja b kohaselt lähetatud töötajaid tuleks arvesse võtta üksnes lähetava äriühingu töötajate arvu leidmisel.	eespool toodud kriteeriumidele, kuid ***mis on börsil noteeritud või*** millel oli ***viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded,*** keskmiselt üle ***50*** töötaja ja ülemaailmne netokäive üle ***8*** miljoni euro ***ja/või mille bilansis oli üle 4 miljoni euro, tingimusel et vähemalt 50 % selle netokäibest tekkis*** ühes või mitmes suure mõjuga sektoris, tuleks hoolsuskohustust kohaldama hakata kaks aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmisperioodi lõppu, et võimaldada pikemat kohanemisaega. Kasutajaettevõtja töötajate arvu leidmisel tuleks arvesse võtta ka renditöötajaid, sealhulgas neid, keda on lähetatud direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/957)[103] artikli 1 lõike 3 punkti c alusel. Direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/957) artikli 1 lõike 3 punktide a ja b kohaselt lähetatud töötajaid tuleks arvesse võtta üksnes lähetava äriühingu töötajate arvu leidmisel.
[103] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/957, millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (ELT L 173, 9.7.2018, lk 16).	[103] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/957, millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (ELT L 173, 9.7.2018, lk 16).

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(22) Selleks et kajastada inimõiguste ja ***keskkonnaküsimustega*** seotud rahvusvaheliste meetmete prioriteetseid valdkondi, peaks suure mõjuga sektorite liigitus käesoleva direktiivi kohaldamisel põhinema OECD ***olemasolevatel valdkondlikel*** hoolsuskohustuse ***suunistel***.	(22) Selleks et kajastada inimõiguste***,*** ***keskkonna-*** ja ***hea juhtimistava küsimustega*** seotud rahvusvaheliste meetmete prioriteetseid valdkondi, peaks suure mõjuga sektorite liigitus käesoleva direktiivi kohaldamisel põhinema ***inimõiguste rikkumist, hea juhtimistava***

Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks suure mõjuga sektoritena käsitada järgmisi: tekstiilitootmine, nahatöötlemine ja nahktoodete (sealhulgas jalatsite) tootmine ning ***tekstiil-***, ***rõiva-*** ja ***jalatsitoodete hulgimüük***; põllumajandus, metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus), toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, puidu, toidu ja jookide hulgimüük; maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides kaevandatud tooted) kaevandamine, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete ***(v.a masinad ja seadmed)*** tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulgimüük***. Finantssektori eripära tõttu***, ***eelkõige seoses väärtusahela*** ja ***pakutavate teenustega***, ***ei tohiks seda liigitada käesoleva direktiivi mõistes suure mõjuga sektoriks***, ***isegi kui selle kohta on olemas valdkondlikud OECD suunised. Samal ajal tuleks ka*** selles sektoris tagada tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju laiem käsitlemine, laiendades kohaldamisala väga suurtele äriühingutele, kes on reguleeritud finantsettevõtjad, isegi kui nende õiguslik vorm ei sisalda piiratud vastutust.

küsimusi ning keskkonnakahju käsitlevate sõltumatute andmete kogumisel ja nende dokumenteerimisel ning eriti tuleks selles arvesse võtta OECD ***olemasolevaid ja tulevasi valdkondlikke*** hoolsuskohustuse ***suuniseid***. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks suure mõjuga sektoritena käsitada järgmisi: tekstiilitootmine, ***rõivatootmine,*** nahatöötlemine ja nahktoodete (sealhulgas jalatsite ***ja karusnahatoodete***) tootmine ning ***rõivaste***, ***jalatsite ja nahktoodete hulgi-*** ja ***jaemüük spetsialiseeritud kauplustes***; põllumajandus***, veevarustus***, metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus), ***botaanika- ja loomaaedade ning looduskaitsealade tegevus,*** toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, puidu, toidu ja jookide hulgimüük; ***mäetööstus,*** maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides kaevandatud tooted) kaevandamine ***ja rafineerimine, transport ja käitlemine***, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulgimüük***; arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tootmine, elektriseadmete tootmine ning masinate ja seadmete tootmine; ehitus, sealhulgas hoonete ehitamine, tsiviilehitus ja eriehitustööd; finants- ja kindlustustegevus ning kinnisvaraalane tegevus; elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine, sealhulgas nende toodete tootmine, ülekandmine, jaotamine ja nendega kauplemine; juriidilised toimingud ja arvepidamine, sealhulgas auditeerimine; majutus-, toitlustus- ja puhastustegevus; turvatöö ja juurdlus, sealhulgas turvasüsteemidega seotud***

tegevus; tööhõivealane tegevus; saastekäitlus ja muud jäätmekäitlusteenused**, **jäätmete kogumise, töötlemise ja kõrvaldamisega seotud tegevus; materjalide taaskasutamine; tervishoiu ja sotsiaalhoolekandega seotud tegevus, sealhulgas hoolekandeasutuste tegevus; infoalane tegevus, sealhulgas andmetöötlus, veebimajutus ja sellega seotud tegevus; veebiportaalid. Selles sektoris ***tuleks*** tagada tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju laiem käsitlemine, laiendades kohaldamisala väga suurtele äriühingutele, kes on reguleeritud finantsettevõtjad, isegi kui nende õiguslik vorm ei sisalda piiratud vastutust.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(25) Selleks et mõtestatult kaasa aidata kestlikule üleminekule, tuleks käesoleva direktiivi alusel rakendada hoolsuskohustust ka kahjuliku mõju suhtes, mida avaldab kaitstava isiku inimõigustele ***mõnes käesoleva direktiivi lisas loetletud rahvusvahelises konventsioonis sätestatud õiguse*** või ***keelu rikkumine***. Inimõiguste igakülgseks hõlmamiseks tuleks kõnealuses lisas konkreetselt loetlemata ***keelu või õiguse rikkumine***, mis otseselt kahjustab nende konventsioonidega kaitstud õigushüve, samuti lugeda käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaks kahjulikuks mõjuks inimõigustele***, tingimusel et asjaomane äriühing oleks saanud mõistlikult kindlaks teha sellise kahjustamise ohu*** ja ***võtta asjakohaseid meetmeid, et täita käesolevast direktiivist tulenevaid hoolsuskohustusi, võttes arvesse oma tegevuse kõiki asjakohaseid asjaolusid***, ***nagu sektor ja tegevuse taust***. Peale selle	(25) Selleks et mõtestatult kaasa aidata kestlikule üleminekule, tuleks käesoleva direktiivi alusel rakendada hoolsuskohustust ka kahjuliku mõju suhtes, mida avaldab kaitstava isiku inimõigustele ***mis tahes tegevus või tegevusetus, mille tõttu kaob või väheneb üksikisiku*** või ***rühma võime selliseid õigusi kasutada ja olla kaitstud keeldudega, mis on sätestatud käesoleva direktiivi lisas loetletud rahvusvahelistes instrumentides ja kokkulepetes***. Inimõiguste igakülgseks hõlmamiseks tuleks kõnealuses lisas konkreetselt loetlemata ***õigusele avalduv kahjulik mõju***, mis otseselt kahjustab nende konventsioonidega kaitstud õigushüve, samuti lugeda käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaks kahjulikuks mõjuks inimõigustele***. See lisa tuleks korrapäraselt läbi vaadata*** ja ***peaks olema kooskõlas liidu inimõiguste valdkonna eesmärkidega. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu***

tuleks hoolsuskohustust kohaldada ka kahjuliku keskkonnamõju suhtes, mis tuleneb käesoleva direktiivi lisas loetletud rahvusvahelises keskkonnakonventsioonis sätestatud keelu või kohustuse rikkumisest.	***delegeeritud õigusakte***, ***et lisas esitatud loetelu muuta***. Peale selle tuleks hoolsuskohustust kohaldada ka kahjuliku keskkonnamõju suhtes, mis tuleneb käesoleva direktiivi lisas loetletud rahvusvahelises keskkonnakonventsioonis sätestatud keelu või kohustuse rikkumisest.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(27) Selleks et asjakohaselt täita inimõiguste- ja ***keskkonnaalast*** hoolsuskohustust oma tegevuse, tütarettevõtjate ja väärtusahelate suhtes, peaksid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad äriühingud lõimima hoolsuskohustuse oma tegevuspõhimõtetesse, kindlaks tegema, ära hoidma või leevendama ***või*** lõpetama ***või minimeerima*** võimaliku või tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele ***ja*** keskkonnale, kehtestama kaebuste ***esitamise korra*** ja seda rakendama, jälgima võetud meetmete tõhusust kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega ning teavitama avalikkust hoolsuskohustuse täitmisest. Selleks et tagada äriühingute jaoks selgus, tuleks käesolevas direktiivis selgelt eristada võimaliku kahjuliku mõju ennetamise ja leevendamise meetmeid tegeliku kahjuliku mõju lõpetamise või (kui lõpetamine ei ole võimalik) minimeerimise meetmetest.	(27) Selleks et asjakohaselt täita inimõiguste-***, keskkonna-*** ja ***hea juhtimistava alast*** hoolsuskohustust oma tegevuse, tütarettevõtjate ja väärtusahelate suhtes, peaksid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad äriühingud lõimima hoolsuskohustuse oma tegevuspõhimõtetesse, kindlaks tegema, ära hoidma või leevendama ***ning*** lõpetama ***ja heastama*** võimaliku või tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele***,*** keskkonnale ***ja heale juhtimistavale***, kehtestama kaebuste ***lahendamise mehhanismi*** ja seda rakendama, jälgima võetud meetmete tõhusust kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega ning teavitama avalikkust hoolsuskohustuse täitmisest. Selleks et tagada äriühingute jaoks selgus, tuleks käesolevas direktiivis selgelt eristada võimaliku kahjuliku mõju ennetamise ja leevendamise meetmeid tegeliku kahjuliku mõju lõpetamise või (kui lõpetamine ei ole võimalik) minimeerimise ***ja parandamise*** meetmetest.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(28) Selleks et hoolsuskohustus saaks äriühingute ettevõtluspoliitika lahutamatuks osaks, peaksid äriühingud kooskõlas asjakohase rahvusvahelise raamistikuga lõimima selle oma kõikidesse ettevõtlusstrateegiatesse ning kehtestama ka hoolsuskohustuse kohaldamise põhimõtted. Hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid sisaldama äriühingu lähenemisviisi kirjeldust, sealhulgas pikas perspektiivis, käitumisjuhendit, milles kirjeldatakse eeskirju ja põhimõtteid, mida äriühingu töötajad ja tütarettevõtjad peavad järgima; hoolsuskohustuse rakendamiseks kehtestatud protsesside kirjeldus, sealhulgas meetmed, mida on võetud selleks, et kontrollida käitumisjuhendi järgimist ja laiendada selle kohaldamist ***väljakujunenud*** ärisuhetele. Käitumisjuhendit tuleks kohaldada äriühingu kõigi asjaomaste ülesannete ja toimingute, sealhulgas hanke- ja ostuotsuste suhtes. Samuti peaksid äriühingud oma hoolsuskohustuse põhimõtteid ***kord aastas*** ajakohastama.	(28) Selleks et hoolsuskohustus saaks äriühingute ettevõtluspoliitika lahutamatuks osaks, peaksid äriühingud kooskõlas asjakohase rahvusvahelise raamistikuga lõimima selle oma kõikidesse ettevõtlusstrateegiatesse ning kehtestama ka hoolsuskohustuse kohaldamise põhimõtted. Hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid sisaldama äriühingu lähenemisviisi kirjeldust, sealhulgas pikas perspektiivis, käitumisjuhendit, milles kirjeldatakse eeskirju ja põhimõtteid, mida äriühingu töötajad ja tütarettevõtjad peavad järgima; hoolsuskohustuse rakendamiseks kehtestatud protsesside kirjeldus, sealhulgas meetmed, mida on võetud selleks, et kontrollida käitumisjuhendi järgimist ja laiendada selle kohaldamist ärisuhetele. Käitumisjuhendit tuleks kohaldada äriühingu kõigi asjaomaste ülesannete ja toimingute, sealhulgas hanke- ja ostuotsuste suhtes. Samuti peaksid äriühingud oma hoolsuskohustuse põhimõtteid ***hindama ja*** ajakohastama ***iga kord, kui on põhjendatult alust arvata, et võivad tekkida uued kahjuliku mõju riskid, ja vähemalt kord aastas***.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(30) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuste kohaselt peaks äriühing kindlaks tegema oma tegevuse tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju inimõigustele ***ja*** keskkonnale. Kahjuliku mõju igakülgseks kindlakstegemiseks on vaja nii ***kvantitatiivset*** kui ka ***kvalitatiivset*** teavet. Näiteks kahjuliku keskkonnamõju puhul peaks äriühing koguma teavet algse olukorra kohta oma suurema riskiga	(30) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuste kohaselt peaks äriühing kindlaks tegema oma tegevuse tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju inimõigustele***,*** keskkonnale ***ja heale juhtimistavale ning seda hindama***. Kahjuliku mõju igakülgseks kindlakstegemiseks on vaja ***sidusrühmade sisulist kaasamist,*** nii ***kvantitatiivseid*** kui ka ***kvalitatiivseid näitajaid, äriühingu väärtusahelate***

tegevuskohtades või väärtusahelatesse kuuluvates rajatistes. Kahjuliku mõju kindlakstegemine peaks sisaldama inimõiguste ja keskkonna olukorra hindamist dünaamiliselt ja korrapäraste ajavahemike järel: enne uue tegevuse või ärisuhte alustamist, olulise otsuse tegemist või tegevuse muutmist, tegevuskeskkonna muutustele reageerides või neid ennetades ning korrapäraselt vähemalt iga 12 kuu järel kogu tegevuse või ärisuhte kestuse jooksul. ***Reguleeritud finantsettevõtjad***, ***kes pakuvad laenu, krediiti või muid finantsteenuseid, peaksid kahjulikku mõju kindlaks tegema ainult lepingu sõlmimisel***. Kahjuliku mõju kindlakstegemisel peaksid äriühingud välja selgitama ja hindama ka äripartneri ärimudeli ja strateegiate, sealhulgas kauplemis-, hanke- ja hinnakujundustavade mõju. Kui äriühing ei saa kõiki kahjulikke mõjusid samal ajal ennetada, lõpetada või ***minimeerida***, peaks ***tal olema võimalik oma meetmeid tähtsuse järjekorda seada***, ***tingimusel et ta võtab konkreetseid asjaolusid arvestades äriühingu jaoks mõistlikult kättesaadavad meetmed***.

kaardistamist, sealhulgas asjakohast teavet***, nagu nimed, asukohad, tarnitavate toodete ja teenuste liigid ning teave tütarettevõtjate, tarnijate ja äripartnerite kohta***. Näiteks kahjuliku keskkonnamõju puhul peaks äriühing koguma teavet algse olukorra kohta oma suurema riskiga tegevuskohtades või väärtusahelatesse kuuluvates rajatistes. Kahjuliku mõju kindlakstegemine peaks sisaldama inimõiguste ja keskkonna olukorra hindamist dünaamiliselt ja korrapäraste ajavahemike järel: enne uue tegevuse või ärisuhte alustamist, olulise otsuse tegemist või tegevuse muutmist, tegevuskeskkonna muutustele reageerides või neid ennetades ning korrapäraselt vähemalt iga 12 kuu järel kogu tegevuse või ärisuhte kestuse jooksul. ***Põlisrahvaste vaba***, ***eelnev ja teadlik nõusolek peaks olema eeltingimus igasuguse tegevuse puhul, mis mõjutab nende maid, territooriume ja loodusvarasid***. Kahjuliku mõju kindlakstegemisel peaksid äriühingud välja selgitama ja hindama ka äripartneri ärimudeli ja strateegiate, sealhulgas kauplemis-, hanke- ja hinnakujundustavade mõju. Kui äriühing ei saa kõiki kahjulikke mõjusid samal ajal ennetada, lõpetada või ***leevendada***, peaks ***ta sidusrühmadega konsulteerides välja töötama ja rakendama prioriteetide seadmise strateegia***, ***milles tuleks arvesse võtta inimõigustele, keskkonnale ja heale juhtimistavale avalduva mitmesuguse tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju raskusastet, tõenäosust, kestust, levikut ja pöörduvust***.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(32) Kooskõlas rahvusvaheliste standarditega tuleks nii kahjuliku mõju	(32) Kooskõlas rahvusvaheliste standarditega tuleks nii kahjuliku mõju

ennetamisel ja leevendamisel kui ka lõpetamisel ja ***minimeerimisel*** arvesse võtta kahju kannatanud isikute huve. Selleks et võimaldada äriühingul väärtusahela äripartneriga suhtlemist jätkata, selle asemel et ärisuhe lõpetada (suhted katkestada) ja sellega võimalikku kahjulikku mõju koguni suurendada, tuleks käesoleva direktiiviga tagada, et ***suhete katkestamist kasutataks viimase abinõuna – see on kooskõlas ka liidu täisleppimatuse poliitikaga lapstööjõu kasutamise suhtes***. ***Ärisuhte lõpetamine lapstööjõu kasutamiselt tabatud äripartneriga võib viia lapse inimõiguste veelgi ulatuslikuma rikkumiseni.*** Seetõttu ***tuleks*** seda ***arvesse võtta asjakohaste meetmete üle otsustamisel***.

ennetamisel ja leevendamisel kui ka lõpetamisel ja ***parandamisel*** arvesse võtta kahju kannatanud isikute huve. Selleks et võimaldada äriühingul väärtusahela äripartneriga suhtlemist jätkata, selle asemel et ärisuhe lõpetada (suhted katkestada) ja sellega võimalikku kahjulikku mõju koguni suurendada, tuleks käesoleva direktiiviga tagada, et ***äriühingud suhtlevad mõjutatud sidusrühmadega ja hindavad lepingute ajutise peatamise või lõpetamise võimalikku kahjulikku mõju, et hoida ära suuremat kahju***. ***Suhete katkestamine tuleks ette näha, kui võimalik kahjulik mõju on seotud süsteemse ja riiklikult korraldatud rõhumisega ning*** seetõttu ***ei saa*** seda ***äriühingu tegevusega ära hoida ning kui äriühingu hinnangul ei tooks ärisuhte lõpetamine kaasa suuremat kahjulikku mõju kui see, mida ta kavatseb ennetada või leevendada***.

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(34) Käesoleva direktiivi kohase ennetus- ja leevendamiskohustuse täitmiseks peaksid äriühingud ***asjakohastel juhtudel*** võtma järgmisi meetmeid. ***Kui*** see on ***ennetusmeetmete keerukuse tõttu vajalik***, ***peaks*** äriühing ***välja töötama ja rakendama ennetusmeetmete kava***. Äriühing peaks ***väljakujunenud*** ärisuhte otsepartnerilt nõudma lepingulisi tagatisi käitumisjuhendi või ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatised peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid lepingulisi tagasi ka oma partneritelt niivõrd, kuivõrd nende tegevus on osa äriühingute väärtusahelast. Lepinguliste tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju põhjalikuks ennetamiseks	(34) Käesoleva direktiivi kohase ennetus- ja leevendamiskohustuse täitmiseks peaksid äriühingud võtma järgmisi meetmeid***: äriühing peaks välja töötama ja rakendama ennetusmeetmete kava***. ***Ennetusmeetmete kava tuleks välja töötada sidusrühmade sisulise ja pideva kaasamise kaudu ning see peaks olema täpselt kohandatud äriühingute tegevuse ja väärtusahela kontekstile. Selles tuleks kindlaks teha ja hinnata, kas äriühingu ärimudel ja strateegiad on kohandatud hoolsuskohustuse nõuetega, ning see peaks sisaldama prioriteetide seadmise strateegiat, mis põhineb võimaliku kahjuliku mõju tõsidusel ja tõenäosusel juhul, kui äriühing ei suuda kogu võimalikku kahjulikku mõju samal ajal ennetada või leevendada.*** Äriühing peaks

peaksid äriühingud tegema ka investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju ennetamine, pakkuma ***väljakujunenud ärisuhtepartneritest*** VKEdele sihipärast ja proportsionaalset toetust rahastamise vormis (nt otserahastamine, madala intressiga laenud, püsihanketagatised ja abi rahastamisvõimaluste leidmisel), et aidata neil rakendada käitumisjuhendit või ennetusmeetmete kava, või tehnilisi suuniseid, näiteks koolituse pakkumise või juhtimissüsteemide ajakohastamise vormis, ning tegema koostööd teiste äriühingutega.

ärisuhte otsepartnerilt nõudma lepingulisi tagatisi käitumisjuhendi või ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatised peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid lepingulisi tagasi ka oma partneritelt niivõrd, kuivõrd nende tegevus on osa äriühingute väärtusahelast. Lepinguliste tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju põhjalikuks ennetamiseks peaksid äriühingud tegema ka investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju ennetamine, pakkuma ***partneritele, tarnijatele, sealhulgas*** VKEdele***,*** sihipärast ja proportsionaalset toetust rahastamise vormis (nt otserahastamine, madala intressiga laenud, püsihanketagatised ja abi rahastamisvõimaluste leidmisel), et aidata neil rakendada käitumisjuhendit või ennetusmeetmete kava, või tehnilisi suuniseid, näiteks koolituse pakkumise või juhtimissüsteemide ajakohastamise vormis, ning tegema koostööd teiste äriühingutega.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(36) ***Võimaliku kahjuliku mõju ennetamise ja leevendamise tõhususe tagamiseks peaksid äriühingud eelistama suhete hoidmist väärtusahela äripartneritega, jättes ärisuhte lõpetamise viimaseks abinõuks, mida kasutatakse ainult juhul, kui katsed võimalikku kahjulikku mõju ennetada või leevendada ebaõnnestuvad.*** Juhuks kui kirjeldatud ennetus- või minimeerimismeetmete abil ei õnnestu võimaliku kahjuliku mõjuga tegeleda, ***tuleks direktiivis siiski sätestada ka äriühingute*** kohustus hoiduda uute suhete loomisest või olemasolevate suhete laiendamisest asjaomase partneriga, ning	(36) Juhuks kui kirjeldatud ennetus- või minimeerimismeetmete abil ei õnnestu võimaliku kahjuliku mõjuga tegeleda, ***peaks äriühingutel olema*** kohustus hoiduda uute suhete loomisest või olemasolevate suhete laiendamisest asjaomase partneriga, ning ***kas*** peatada ajutiselt ärisuhted kõnealuse partneriga, jätkates samal ajal ennetus- ja ***leevendamispüüdlusi***, kui on mõistlik eeldada, et need püüdlused osutuvad lühikeses perspektiivis edukaks, või lõpetada asjaomase tegevusega seotud ärisuhe, kui võimalik kahjulik mõju on ***seotud süsteemse ja riiklikult korraldatud***

juhul, kui nende suhteid reguleeriv õigus seda võimaldab, peatada ajutiselt ärisuhted kõnealuse partneriga, jätkates samal ajal ennetus- ja ***minimeerimispüüdlusi***, kui on mõistlik eeldada, et need püüdlused osutuvad lühikeses perspektiivis edukaks, või lõpetada asjaomase tegevusega seotud ärisuhe, kui võimalik kahjulik mõju on ***ulatuslik***. Selleks et äriühingud saaksid seda kohustust täita, peaksid liikmesriigid oma riigi õigusega reguleeritud lepingute puhul nägema ette võimaluse selline ärisuhe lõpetada. On võimalik, et kahjulike mõjude vältimine kaudsete ärisuhete tasandil nõuab koostööd teise äriühinguga, näiteks sellisega, kellel on tarnijaga otsene lepinguline suhe. Mõnel juhul võib selline koostöö olla ainus realistlik viis kahjuliku mõju ennetamiseks, eelkõige juhul, kui kaudne äripartner ei ole valmis äriühinguga lepingut sõlmima. Sellistel juhtudel peaks äriühing tegema koostööd üksusega, kes suudab kõige tõhusamalt ennetada või minimeerida kahjulikku mõju kaudse ärisuhte tasandil, järgides samal ajal konkurentsiõigust.

rõhumisega ning seetõttu ei saa seda äriühingu tegevusega ära hoida ning kui äriühingu hinnangul ei tooks ärisuhte lõpetamine kaasa suuremat kahjulikku mõju kui see, mida ta kavatseb ennetada või leevendada. Selleks et äriühingud saaksid seda kohustust täita, peaksid liikmesriigid oma riigi õigusega reguleeritud lepingute puhul nägema ette võimaluse selline ärisuhe ***ajutiselt peatada või*** lõpetada. On võimalik, et kahjulike mõjude vältimine kaudsete ärisuhete tasandil nõuab koostööd teise äriühinguga, näiteks sellisega, kellel on tarnijaga otsene lepinguline suhe. Mõnel juhul võib selline koostöö olla ainus realistlik viis kahjuliku mõju ennetamiseks, eelkõige juhul, kui kaudne äripartner ei ole valmis äriühinguga lepingut sõlmima. Sellistel juhtudel peaks äriühing tegema koostööd üksusega, kes suudab kõige tõhusamalt ennetada või minimeerida kahjulikku mõju kaudse ärisuhte tasandil, järgides samal ajal konkurentsiõigust.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(38) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuse kohaselt peaks äriühing juhul, kui ta teeb kindlaks tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele ***või*** keskkonnale, võtma asjakohaseid meetmeid selle lõpetamiseks. Võib eeldada, et äriühing suudab lõpetada tegeliku kahjuliku mõju, mis tuleneb tema enda või tema tütarettevõtja tegevusest. Sellegipoolest tuleks selgitada, et ***väljakujunenud ärisuhete puhul, kus*** kahjulikku mõju ei ole võimalik lõpetada, peaksid äriühingud ***sellise*** mõju ***ulatust minimeerima***. Kahjuliku mõju ***ulatuse***	(38) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuse kohaselt peaks äriühing juhul, kui ta teeb kindlaks tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele**,** keskkonnale ***või heale juhtimistavale***, võtma asjakohaseid meetmeid selle lõpetamiseks. Võib eeldada, et äriühing suudab lõpetada tegeliku kahjuliku mõju, mis tuleneb tema enda või tema tütarettevõtja tegevusest. Sellegipoolest tuleks selgitada, et ***kui*** kahjulikku mõju ei ole võimalik lõpetada, peaksid äriühingud ***mõju leevendama ja nägema ette mõjutatud isikutele või kogukondadele tekkinud*** mõju ***otsese***

minimeerimine peaks viima tulemuseni, mis on võimalikult sarnane kahjuliku mõju lõpetamisega. Selleks et tagada äriühingutele õigusselgus ja -kindlus, tuleks käesolevas direktiivis sätestada meetmed, mida äriühingud peaksid inimõigustele ***või*** keskkonnale avalduva tegeliku kahjuliku mõju lõpetamiseks või ***minimeerimiseks võtma***, ***kui see on asjaoludest sõltuvalt asjakohane***.

heastamise või tegema selleks koostööd. Kahjuliku mõju ***leevendamine*** peaks viima tulemuseni, mis on võimalikult sarnane kahjuliku mõju lõpetamisega***. Parandusmeetmete eesmärk peaks olema taastada mõjutatud isikute olukord, milles nad oleksid, kui kahjulikku mõju ei oleks tekkinud (kui see on võimalik), ning need peavad olema proportsionaalsed kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa kahjuliku mõju tekkimisele***. Selleks et tagada äriühingutele õigusselgus ja -kindlus, tuleks käesolevas direktiivis sätestada meetmed, mida äriühingud peaksid inimõigustele***,*** keskkonnale ***või heale juhtimistavale*** avalduva tegeliku kahjuliku mõju lõpetamiseks ***ja selle parandamiseks võtma. Parandusmeetmed tuleks kindlaks määrata mõjutatud sidusrühmade sisulise kaasamise kaudu ning need võivad hõlmata tagastamist või taastamist, vabandamist, rahalist või mitterahalist hüvitist***, ***hindamist, et teha kindlaks, kas haavatavad sidusrühmad saavad hüvitismaksetest või muudest tagastamisvormidest õiglast kasu. Äriühingud peaksid tagama, et nad ei luba kahjulikul mõjul korduda. Äriühingu pakutud parandusmeetmed ei tohiks takistada mõjutatud sidusrühmi võtmast äriühingut tsiviilvastutusele ning kohtud peaksid neid tsiviilkohtumenetluses nõuetekohaselt arvesse võtma.***

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(39) Selleks et täita käesolevas direktiivis sätestatud kohustust lõpetada või minimeerida tegelikku kahjulikku mõju, peaksid äriühingud ***asjakohastel juhtudel*** võtma järgmisi meetmeid. Nad	(39) Selleks et täita käesolevas direktiivis sätestatud kohustust lõpetada või minimeerida tegelikku kahjulikku mõju, peaksid äriühingud võtma järgmisi meetmeid. Nad peaksid kahjuliku mõju

peaksid kahjuliku mõju neutraliseerima või minimeerima selle ulatuse, võttes meetmeid, mis on proportsionaalsed kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa selle tekkimisele. ***Kui kahjulikku mõju ei ole võimalik kohe lõpetada,*** peaksid ***äriühingud*** töötama välja ja rakendama parandusmeetmete kava koos mõistliku ja selgelt määratletud ajakavaga meetmete võtmiseks, ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad olukorra paranemise mõõtmiseks. Äriühing peaks ***väljakujunenud*** ärisuhte otsepartnerilt nõudma ka lepingulisi tagatisi äriühingu käitumisjuhendi ja vajaduse korral ka ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatised peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid lepingulisi tagasi ka oma partneritelt niivõrd, kuivõrd nende tegevus on osa äriühingu väärtusahelast. Lepinguliste tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Samuti peaksid äriühingud tegema investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju lõpetamine või ***minimeerimine***, pakkuma sihipärast ja proportsionaalset toetust VKEdele, kellega neil on ***väljakujunenud*** ärisuhe, ning tegema koostööd teiste üksustega, muu hulgas ***vajaduse korral*** selleks, et suurendada äriühingu suutlikkust kahjulik mõju lõpetada.

neutraliseerima või minimeerima selle ulatuse, võttes meetmeid, mis on proportsionaalsed kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa selle tekkimisele. ***Äriühingud*** peaksid töötama välja ja rakendama parandusmeetmete kava koos mõistliku ja selgelt määratletud ajakavaga meetmete võtmiseks, ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad olukorra paranemise mõõtmiseks. ***Parandusmeetmete kava tuleks välja töötada sidusrühmade sisulise ja pideva kaasamise kaudu, järgides nõuetekohaselt kokkulepitud kohustuste täitmist, ning see peaks olema täpselt kohandatud äriühingute tegevuse ja väärtusahela kontekstile. Selles tuleks samuti kindlaks teha ja hinnata, kas äriühingu ärimudel ja strateegiad on kohandatud hoolsuskohustuse nõuetega.*** Äriühing peaks ärisuhte otsepartnerilt nõudma ka lepingulisi tagatisi äriühingu käitumisjuhendi ja vajaduse korral ka ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatised peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid lepingulisi tagasi ka oma partneritelt niivõrd, kuivõrd nende tegevus on osa äriühingu väärtusahelast. Lepinguliste tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Samuti peaksid äriühingud tegema investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju lõpetamine või ***leevendamine***, pakkuma sihipärast ja proportsionaalset toetust ***partneritele ja tarnijatele, sh*** VKEdele, kellega neil on ärisuhe, ning tegema koostööd teiste üksustega, muu hulgas selleks, et suurendada äriühingu suutlikkust kahjulik mõju lõpetada.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 41

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(41) ***Tegeliku kahjuliku mõju lõpetamise või minimeerimise tõhususe tagamiseks peaksid äriühingud eelistama suhete hoidmist väärtusahela äripartneritega, jättes ärisuhte lõpetamise viimaseks abinõuks, mida kasutatakse ainult juhul, kui katsed tegelikku kahjulikku mõju lõpetada või minimeerida ebaõnnestuvad.*** Kui kirjeldatud meetmetega ei ole siiski võimalik tegelikku kahjulikku mõju lõpetada või seda piisavalt leevendada, ***tuleks direktiivis sätestada ka äriühingu*** kohustus hoiduda uute suhete loomisest või olemasolevate suhete laiendamisest kõnealuse partneriga, ning ***juhul, kui nende suhteid reguleeriv õigus seda võimaldab,*** kas peatada ajutiselt ärisuhted asjaomase partneriga, jätkates samal ajal jõupingutusi kahjuliku mõju lõpetamiseks või ***selle ulatuse minimeerimiseks***, või lõpetada asjaomase tegevusega seotud ärisuhe, kui kahjulikku mõju ***peetakse ulatuslikuks***. Selleks et äriühingud saaksid seda kohustust täita, peaksid liikmesriigid oma riigi õigusega reguleeritud lepingute puhul nägema ette võimaluse selline ärisuhe lõpetada.	(41) Kui kirjeldatud meetmetega ei ole siiski võimalik tegelikku kahjulikku mõju lõpetada või seda piisavalt leevendada, ***peaks äriühingutel olema*** kohustus hoiduda uute suhete loomisest või olemasolevate suhete laiendamisest kõnealuse partneriga, ning kas peatada ajutiselt ärisuhted asjaomase partneriga, jätkates samal ajal jõupingutusi kahjuliku mõju lõpetamiseks või ***leevendamiseks***, või lõpetada asjaomase tegevusega seotud ärisuhe, kui ***kahjulik mõju on seotud süsteemse ja riiklikult korraldatud rõhumisega ning seetõttu ei saa seda äriühingu tegevusega peatada ega leevendada ning kui äriühingu hinnangul ei tooks ärisuhte lõpetamine kaasa suuremat*** kahjulikku mõju ***kui see, mida ta kavatseb ennetada või leevendada***. Selleks et äriühingud saaksid seda kohustust täita, peaksid liikmesriigid oma riigi õigusega reguleeritud lepingute puhul nägema ette võimaluse selline ärisuhe ***ajutiselt peatada või*** lõpetada.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(42) Äriühingud peaksid andma isikutele ja organisatsioonidele võimaluse esitada kaebusi otse äriühingule, kui neil on põhjendatud kahtlusi ***seoses*** inimõigustele ***või***. keskkonnale ***avalduva kahjuliku mõjuga*** Selliseid kaebusi ***esitada võivate organisatsioonide hulka peaksid kuuluma*** ametiühingud ja muud töötajate esindajad, kes esindavad asjaomases väärtusahelas	(42) Äriühingud peaksid andma isikutele ja organisatsioonidele võimaluse esitada ***varajasi hoiatusi ja*** kaebusi otse äriühingule, kui neil on põhjendatud kahtlusi***, mis on seotud tegeliku või võimaliku kahjuliku mõjuga*** inimõigustele***,*** keskkonnale ***või heale juhtimistavale tulenevalt äriühingu enda või selle tütarettevõtjate tegevusest või***

töötavaid üksikisikuid, ***ning*** kodanikuühiskonna organisatsioonid, ***kes tegutsevad asjaomase väärtusahelaga seotud valdkondades, kui neil on teavet võimaliku*** või ***tegeliku kahjuliku mõju kohta***. Ettevõtted peaksid kehtestama kaebuste ***menetlemise korra*** ning andma sellest ***vastavalt vajadusele teada*** töötajatele, ametiühingutele ja muudele töötajate esindajatele. Kaebuste esitamise ja parandusmeetmete taotlemise võimaluse kasutamine ei tohiks takistada kaebuse esitajat kohtusse pöördumast. Kooskõlas rahvusvaheliste standarditega ***peaks*** kaebuse esitajal olema õigus nõuda äriühingult kaebuse suhtes asjakohaste meetmete võtmist ja kohtuda äriühingu sobiva tasandi esindajatega, et arutada kaebuse esemeks olevat ulatuslikku võimalikku või tegelikku kahjulikku mõju. Selline õigus ei tohiks kaasa tuua äriühingu põhjendamatut tülitamist.

sellise väärtusahelasse kuuluva üksuse tegevusest, kellega äriühingul on väljakujunenud ärisuhe. Selliseid kaebusi ***peaksid saama esitada kõik sidusrühmad, sealhulgas*** ametiühingud ja muud töötajate esindajad, kes esindavad asjaomases väärtusahelas töötavaid üksikisikuid, ***kohalikud kogukonnad, põlisrahvas ja*** kodanikuühiskonna organisatsioonid, ***inimõiguste ja keskkonnaõiguste kaitsjad, äriühingu poolt toime pandud korruptsioonikuritegude otsesed tunnistajad ja ohvrid*** või ***muud juriidilised või füüsilised isikud, kelle põhikirjajärgne eesmärk on inimõiguste, keskkonna ja hea juhtimistava kaitse***. Ettevõtted peaksid kehtestama ***korra*** kaebuste ***õigeaegseks menetlemiseks ja neile vastamiseks,*** ning andma sellest ***teada kaebuse esitajatele ja asjaomastele sidusrühmadele, sealhulgas*** töötajatele, ametiühingutele ja muudele töötajate esindajatele. Kaebuste esitamise ja parandusmeetmete taotlemise võimaluse kasutamine ei tohiks takistada kaebuse esitajat kohtusse pöördumast ***ja tõhusat juurdepääsu õigusemõistmisele***. Kooskõlas rahvusvaheliste standarditega ***peaksid äriühingud võtma kaebuse suhtes asjakohaseid järelmeetmeid, avalikustama teabe menetluse tulemuste, võetud meetmete ja otsuste ning otsuste põhjenduste kohta.*** Kaebuse esitajal ***peaks*** olema õigus nõuda äriühingult kaebuse suhtes asjakohaste meetmete võtmist ja kohtuda äriühingu sobiva tasandi esindajatega, et arutada kaebuse esemeks olevat ulatuslikku võimalikku või tegelikku kahjulikku mõju. Selline õigus ei tohiks kaasa tuua äriühingu põhjendamatut tülitamist.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 46

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(46) Et pakkuda ***äriühingutele ja liikmesriikide ametiasutustele*** tuge ja praktilisi materjale selle kohta, kuidas ***äriühingud*** peaksid oma hoolsuskohustust täitma, ***peaks komisjonil olema võimalus anda välja suuniseid***, ***sealhulgas konkreetsete sektorite või konkreetse kahjuliku mõju kohta***, lähtudes asjakohastest rahvusvahelistest suunistest ja standarditest ning konsulteerides liikmesriikide ja sidusrühmade, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Euroopa Keskkonnaameti ja vajaduse korral ka hoolsuskohustuse alaseid teadmisi omavate rahvusvaheliste organitega.	(46) Et pakkuda tuge ja praktilisi materjale ***äriühingutele*** selle kohta, kuidas ***nad*** peaksid oma hoolsuskohustust täitma, ***või liikmesriikide ametiasutustele selle kohta, kuidas nende kohustuste täitmine tõhusalt tagada, ning selleks***, ***et tagada kõigis liikmesriikides tõhus ja ühetaoline rakendamine, peaks komisjon***, lähtudes asjakohastest rahvusvahelistest suunistest ja standarditest ning konsulteerides liikmesriikide ja sidusrühmade, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Euroopa Keskkonnaameti ja ***asjakohasel juhul Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusameti ja*** vajaduse korral ka hoolsuskohustuse alaseid teadmisi omavate rahvusvaheliste organitega***, andma välja suunised järgmiste küsimuste kohta: konkreetsed suure riskiga sektorid; ressursside ja teabe jagamine äriühingute ja juriidiliste isikute vahel kooskõlas konkurentsiõigusega; erimenetlus ja -vahendid VKEde jaoks, et toetada hoolsuskohustuse rakendamist; äriühingute väärtusahelate kaardistamine, konkreetne kahjulik mõju, sealhulgas kahjulik mõju heale juhtimistavale; ohvritele pakutava õiguskaitse kättesaadavuse hõlbustamine; sidusrühmadele tekkivate survemeetmete riskide ennetamine ja leevendamine; kõrgendatud hoolsuskohustus konflikti- ja riskipiirkondades; vastutustundlik suhete katkestamine; süsteemse ja riigi kehtestatud rõhumise kontekstide hindamine ja dünaamiline loetelu; halduskaristuste määramise metoodika ja kriteeriumid; valdkondlike kavade ja mitut sidusrühma hõlmavate algatuste terviklikkus ja sobivus; soo- ja kultuuriteadlik hoolsuskohustus; väikepõllumajandustootjate ees seisvad probleemid***.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 47

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(47) Kuigi ***VKEd*** käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ei kuulu, võivad direktiivi sätted mõjutada neid kui kohaldamisalasse kuuluvate äriühingute töövõtjaid või alltöövõtjaid. ***Eesmärk on siiski*** leevendada VKEde finants- ja halduskoormust, kuna paljud neist on ülemaailmse majandus- ja sanitaarkriisi tõttu juba niigi raskustes***. VKEde toetamiseks*** peaksid liikmesriigid eraldi või ühiselt looma spetsiaalsed veebisaidid, portaalid või platvormid ja neid haldama***, samuti võiksid liikmesriigid VKEsid rahaliselt toetada ja aidata neil suurendada oma suutlikkust***. Selline toetus tuleks teha kättesaadavaks ning seda vajaduse korral kohandada ja laiendada tarneahela eelnevates etappides tegutsevatele kolmandate riikide ettevõtjatele. Äriühinguid, kellel on VKEdest äripartnereid, julgustatakse samuti toetama neid hoolsuskohustuse täitmisel, kui sellest tulenevad nõuded ohustaksid VKE elujõulisust, ning kasutama VKEde suhtes õiglasi, mõistlikke, mittediskrimineerivaid ja proportsionaalseid nõudeid.	(47) Kuigi ***enamik VKEsid*** käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ei kuulu, võivad direktiivi sätted mõjutada neid kui kohaldamisalasse kuuluvate äriühingute töövõtjaid või alltöövõtjaid. ***VKEdele, kes kohaldamisalasse ei kuulu, kuid kes soovivad käesoleva direktiiviga kooskõlas olevaid hoolsuskohustusi vabatahtlikult täita, tuleks pakkuda selleks stiimuleid ja neid tuleks selle eest premeerida. Selleks julgustatakse liikmesriike looma näiteks hoolsuskohustusi järgivaid VKEsid tuvastada aitavaid märgistamissüsteeme. Et*** leevendada VKEde finants- ja halduskoormust, kuna paljud neist on ülemaailmse majandus- ja sanitaarkriisi tõttu juba niigi raskustes***, ning neid toetada,*** peaksid liikmesriigid eraldi või ühiselt looma spetsiaalsed veebisaidid, portaalid või platvormid ja neid haldama. Selline toetus tuleks teha kättesaadavaks ning seda vajaduse korral kohandada ja laiendada tarneahela eelnevates etappides tegutsevatele kolmandate riikide ettevõtjatele***. Samuti peaksid liikmesriigid VKEsid sihtotstarbelise rahastamise kaudu rahaliselt toetama, andma tehnilist abi, et aidata neil täita hoolsuskohustuse nõudeid ja aitama neil suurendada suutlikkust.*** Äriühinguid, kellel on VKEdest äripartnereid, julgustatakse samuti toetama neid hoolsuskohustuse täitmisel, kui sellest tulenevad nõuded ohustaksid VKE elujõulisust, ning kasutama VKEde suhtes õiglasi, mõistlikke, mittediskrimineerivaid ja proportsionaalseid nõudeid.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 55

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(55) Selleks et tagada käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud siseriiklike õigusnormide kohaldamise ja jõustamise järjepidevus, peaksid riiklikud järelevalveasutused tegema koostööd ja oma tegevust kooskõlastama. Selleks peaks komisjon looma Euroopa järelevalveasutuste võrgustiku ning järelevalveasutused peaksid üksteist oma ülesannete täitmisel aitama ja osutama vastastikust abi.	(55) Selleks et tagada käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud siseriiklike õigusnormide kohaldamise ja jõustamise järjepidevus, peaksid riiklikud järelevalveasutused tegema koostööd ja oma tegevust kooskõlastama. Selleks peaks komisjon looma Euroopa järelevalveasutuste võrgustiku ning järelevalveasutused peaksid üksteist oma ülesannete täitmisel aitama ja osutama vastastikust abi. ***Selleks, et tagada võrdsed tingimused ja vähendada detsentraliseeritud jõustamisest tulenevat meelepärase kohtualluvuse valimise ohtu, peaks komisjon toetama liikmesriike kohaldamis- ja jõustamissuunistega ning jälgima nende suuniste järgimist majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta kaudu ning tegelema võimalike puudustega riigipõhistes soovitustes.***

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 70

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(70) Komisjon peaks andma hinnangu ja esitama aruande selle kohta, kas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate suure mõjuga sektorite loetellu tuleks lisada uusi sektoreid, ***et viia see vastavusse*** Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni suunistega või ***võtta*** arvesse selgeid tõendeid tööalase ärakasutamise, inimõiguste rikkumise või uute esilekerkivate keskkonnaohtude kohta, kas käesolevas direktiivis osutatud asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonide loetelu tuleks muuta, eelkõige pidades silmas rahvusvahelise	(70) Komisjon peaks ***korrapäraselt*** andma hinnangu ja esitama aruande selle kohta, kas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate suure mõjuga sektorite loetellu tuleks lisada uusi sektoreid, ***sealhulgas kooskõlas*** Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni suunistega või ***võttes*** arvesse selgeid tõendeid tööalase ärakasutamise, inimõiguste rikkumise või uute esilekerkivate ***hea juhtimistava ja*** keskkonnaohtude kohta, ***ning*** kas käesolevas direktiivis osutatud asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonide ***ja***

olukorra muutusi***, või kas käesoleva direktiivi hoolsuskohustust käsitlevaid sätteid tuleks laiendada kliimale avalduvale kahjulikule mõjule***.	***instrumentide*** loetelu tuleks muuta, eelkõige pidades silmas rahvusvahelise olukorra muutusi***. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada suure mõjuga sektorite loetelu***.

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste äriühingute suhtes, mis on asutatud liikmesriigi õigusaktide kohaselt ja mis vastavad ühele järgmistest tingimustest:	1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ***kõigi*** selliste äriühingute suhtes, mis on asutatud liikmesriigi õigusaktide kohaselt ja mis vastavad ühele järgmistest tingimustest:

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) äriühing ei saavutanud viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, punktis a sätestatud künniseid, kuid sellel oli keskmiselt üle ***250*** töötaja ja selle ülemaailmne netokäive oli üle ***40*** miljoni euro, tingimusel et vähemalt 50 % netokäibest tekkis ühes või mitmes järgmistest sektoritest:	(b) äriühing ei saavutanud viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, punktis a sätestatud künniseid, kuid ***on börsil noteeritud või*** sellel oli keskmiselt üle ***50*** töötaja ja selle ülemaailmne netokäive oli üle ***8*** miljoni euro ***ja/või selle bilansis oli üle 4 miljoni euro***, tingimusel et vähemalt 50 % ***tema*** netokäibest tekkis ühes või mitmes järgmistest ***suure mõjuga*** sektoritest:

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt i

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
i) tekstiilitootmine, nahatöötlemine ja	i) tekstiilitootmine, ***rõivatootmine,***

nahktoodete (sealhulgas jalatsite) tootmine ning ***tekstiil-***, ***rõiva-*** ja ***jalatsitoodete hulgimüük***;	nahatöötlemine ja nahktoodete (sealhulgas jalatsite ***ja karusnahatoodete***) tootmine ning ***rõivaste***, ***jalatsite ja nahktoodete hulgi-*** ja ***jaemüük spetsialiseeritud kauplustes***;

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
ii) põllumajandus, metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus), toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, puidu, toidu ja jookide hulgimüük;	ii) põllumajandus, ***veevarustus,*** metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus)***, botaanika- ja loomaaedade ning looduskaitsealade tegevus***, toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, puidu, toidu ja jookide hulgimüük;

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
iii) maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides kaevandatud tooted) kaevandamine, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete (v.a masinad ja seadmed) tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulgimüük**.**	iii) ***mäetööstus,*** maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides kaevandatud tooted) kaevandamine ***ja rafineerimine, transport ja käitlemine***, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete (v.a masinad ja seadmed) tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulgimüük***;***

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiia) arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tootmine, elektriseadmete tootmine ning masinate ja seadmete tootmine;

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiib) ehitus, sealhulgas hoonete ehitamine, tsiviilehitus ja eriehitustööd;

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiic) finants- ja kindlustustegevus ning kinnisvaraalane tegevus;

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii d (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiid) elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine, sealhulgas nende toodete tootmine, ülekandmine, jaotamine ja nendega kauplemine;

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii e (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiie) juriidilised toimingud ja arvepidamine, sealhulgas auditeerimine;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii f (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiif) majutus- ja toitlustustegevus ning puhastustegevus;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii g (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiig) turvatöö ja juurdlus, sealhulgas turvasüsteemidega seotud tegevus;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii h (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiih) tööhõivealane tegevus;

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii i (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiii) saastekäitlus ja muud jäätmekäitlusteenused, jäätmete kogumise, töötlemise ja kõrvaldamisega seotud tegevus; materjalide taaskasutamine;

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii j (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiij) tervishoiu ja sotsiaalhoolekandega seotud tegevus, sealhulgas hoolekandeasutuste tegevus;

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii k (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	iiik) infoalane tegevus, sealhulgas andmetöötlus, veebimajutus ja sellega seotud tegevus; veebiportaalid.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) „kahjulik mõju inimõigustele“ – ***kahjulik*** mõju ***kaitstavatele*** isikutele, mis tuleneb ***sellest***, ***et*** on ***rikutud mõnd*** lisa I osa 2. ***jaos loetletud rahvusvaheliste konventsioonide kohast*** ja ***lisa*** I osa 1. jaos ***loetletud õigust või keeldu;***	(c) „kahjulik mõju inimõigustele“ – ***igasugune võimalik või tegelik negatiivne*** mõju isikutele, mis tuleneb ***mis tahes tegevusest või tegevusetusest***, ***mille tõttu kaovad või vähenevad üksikisiku või rühma õigused ja kaitse, mis tuleneb keeldudest, mis*** on ***sätestatud***

	rahvusvahelistes konventsioonides ja instrumentides, eelkõige neis, mis on loetletud lisa I osa 1. jaos ja sätestatud lisa I osa 2***. jaos, sealhulgas sellega seotud kohtupraktikas****. **See lisa vaadatakse korrapäraselt läbi ja on kooskõlas liidu inimõiguste valdkonna eesmärkidega. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et*** I ***lisa I*** osa 1. ***ja 2.*** jaos ***esitatud loetelusid muuta.***

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(ca) „kahjulik mõju heale juhtimistavale“ – igasugune võimalik või tegelik kahjulik mõju kogu äriühingu väärtusahela ulatuses riigi, piirkonna või territooriumi heale juhtimistavale, nagu on kehtestatud I lisa I osa 3. jaos loetletud rahvusvahelistes head juhtimistava käsitlevates ja korruptsioonivastastes instrumentides. See lisa vaadatakse korrapäraselt läbi ja on kooskõlas liidu hea valitsemise valdkonna eesmärkidega. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et I lisa I osa 3. jaos esitatud loetelu muuta;

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(cb) „konflikti- ja riskipiirkonnad“ – geograafilised piirkonnad, mis on relvastatud konfliktis, riikidevahelises või kodusõjas või ebakindlas konfliktijärgses olukorras, okupeeritud ja/või annekteeritud piirkonnad, nõrga või

	puuduva valitsemistava ja julgeolekuga piirkonnad, nagu läbikukkunud riigid, ning piirkonnad, kus esineb laialdast vägivalda ja/või kus rikutakse tõsiselt rahvusvahelist humanitaarõigust ja/või inimõigusi, samuti piirkonnad, kus sellised rikkumised on süsteemsed ja/või riigi kehtestatud;

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(n) „sidusrühmad“ – äriühingu töötajad, tütarettevõtjate töötajad ja muud isikud, rühmad, kogukonnad või üksused, kelle õigusi või huve kõnealuse äriühingu või selle tütarettevõtjate või selle ärisuhetega seotud ***tooted, teenused ja tegevus mõjutavad või võivad mõjutada***;	(n) „sidusrühmad“ –
	i) äriühingu töötajad ***(sealhulgas mitteametlike kokkulepete alusel) ja nende esindajad, äriühingu*** tütarettevõtjate töötajad ja ***nende esindajad, ametiühingud, kohalikud kogukonnad, põlisrahvad, inimõiguste ja keskkonnaõiguste kaitsjad, kodanikuühiskonna organisatsioonid, äriühingu poolt toime pandud korruptsioonikuritegude otsesed tunnistajad ja ohvrid ning*** muud isikud, rühmad, kogukonnad või üksused, kelle õigusi või huve ***mõjutab või võib mõjutada kogu väärtusahela ulatuses*** kõnealuse äriühingu või selle tütarettevõtjate või selle ärisuhetega seotud ***toodete, teenuste või tegevuse tõttu tekkiv kahjulik mõju inimõigustele, keskkonnale või heale juhtimistavale***;
	ii) organisatsioonid, kes esindavad punktis i nimetatud üksikisikuid, rühmi, kogukondi või üksusi või kelle põhikirjajärgne eesmärk on kaitsta inimõigusi, head juhtimistava, keskkonda

või kliimat;

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(na) „haavatavad sidusrühmad“ – üksikisikud ja õiguste omajate rühmad, kes on haavatavas ja tõrjutud olukorras tulenevalt konkreetsetest oludest või läbipõimunud teguritest, sealhulgas nende soost, vanusest, rassist, etnilisest päritolust, klassist, haridusest, põlisrahva hulka kuulumisest, rändestaatusest, puudest ning sotsiaalsest ja majanduslikust staatusest, mis on diferentseeritud ja sageli ebaproportsionaalse kahjuliku mõju põhjused ning põhjustavad diskrimineerimist ja lisatakistusi osalemisele ja õiguskaitse kättesaadavusele;

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(nb) „inimõiguste kaitsjad“ – üksikisikud, rühmitused ja ühiskondlikud organid, kes edendavad, kaitsevad või püüavad teostada üldtunnustatud inimõigusi ja põhivabadusi; inimõiguste kaitsjad taotlevad nii kodaniku- ja poliitiliste õiguste edendamist ja kaitsmist kui ka majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste edendamist, kaitsmist ja teostamist;

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(nc) „keskkonnaõiguste kaitsjad“ – üksikisikud ja rühmitused, kes isiklikult või ametialaselt püüavad rahumeelsel viisil kaitsta ja edendada õigusi, mis on seotud keskkonna ja kliimaga, sealhulgas elurikkuse, vee, õhu, maa, pinnase, taimestiku ja loomastikuga;

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(nd) „sidusrühmade sisuline kaasamine“ – interaktiivne, reaktiivne ja pidev sidusrühmade kaasamise protsess, mida iseloomustab kahesuunaline teabevahetus, mis toimub heas usus ja millega tagatakse kokkulepitud kohustuste nõuetekohane täitmine ning mis hõlmab kogu sidusrühmade jaoks vajaliku asjakohase teabe õigeaegset esitamist; asjakohased protsessid haavatavate sidusrühmade osalemist takistavate tegurite kõrvaldamiseks (nt keeleline, kultuuriline, sooline ja võimu tasakaalustamatus, kogukonnasisesed lõhed) ning piisav kaitse sidusrühmade turvalisuse tagamiseks ning survemeetmete ja kättemaksu vältimiseks;

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 4a
	Kõrgendatud hoolsuskohustus konflikti- ja riskipiirkondades
	Liikmesriigid tagavad, et artikli 3 punktis cb määratletud konflikti- ja riskipiirkondades tegutsevad äriühingud järgivad oma rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid kohustusi ning teostavad kogu oma tegevuse ja ärisuhete suhtes kõrgendatud, konfliktitundlikku hoolsuskohustust, integreerides oma hoolsuskohustustesse sisulisel ja konfliktitundlikul sidusrühmade kaasamisel põhineva konfliktianalüüsi, mis käsitleb algpõhjuseid, vallandajaid ja konflikti põhjustavaid osapooli ning äriühingute tegevuse mõju konfliktile.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 5a
	Sidusrühmade kaasamine
	1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud kaasavad artiklites 4–11 sätestatud kohustusi täites tõhusalt ja sisuliselt sidusrühmad.
	2. Hoolsuskohustuse täitmise igas etapis ja kogu protsessi jooksul peavad äriühingud tagama, et:
	a) sidusrühmad kaasatakse sisuliselt interaktiivsesse, reaktiivsesse ja pidevasse protsessi, mida iseloomustab kahesuunaline teabevahetus, mis toimub heas usus ning mis on kohandatud haavatavatele sidusrühmadele ja eemaldab nende ees seisvad tõkked;

	b) kogu asjakohane teave, mida sidusrühmad vajavad teadlike otsuste tegemiseks, tehakse kättesaadavaks juurdepääsetaval ja läbipaistval viisil, sealhulgas sisuline teave tegevuse, projektide ja investeeringute ning nende tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju kohta, kooskõlas artikliga 11;
	c) sidusrühmadel on kooskõlas artikliga 23 piisav kaitse survemeetmete ohu eest;
	d) kasutatakse soo- ja kultuuriteadlikku tegutsemisviisi;
	e) kokkulepitud kohustuste täitmist jälgitakse nõuetekohaselt.
	3. Töötajate ja töötajate esindajate kaasamine ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2002/14/EÜ ja 2009/38/EÜ ning nõukogu direktiivi 2001/86/EÜ kohaldamist.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju kindlakstegemine	Tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju kindlakstegemine ***ja hindamine***

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud võtavad kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4 asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks tegelik ja võimalik kahjulik mõju ***inimõigustele ja kahjulik keskkonnamõju***, mis tuleneb nende endi või nende tütarettevõtjate ***tegevusest, ja juhul, kui***	1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud võtavad kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4 asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks ***inimõigustele, keskkonnale*** ja ***heale juhtimistavale avalduv*** tegelik ja võimalik kahjulik mõju, mis tuleneb nende endi või nende tütarettevõtjate ***või selliste***

selline mõju on seotud nende väärtusahelatega, nende väljakujunenud ärisuhetest.	***väärtusahelates olevate üksuste*** tegevusest***, kellega äriühingutel on ärisuhe***.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Liikmesriigid tagavad, et ***äriühingutel on*** lõikes 1 osutatud kahjuliku mõju kindlakstegemiseks***, tuginedes vajaduse korral kvantitatiivsele*** ja ***kvalitatiivsele teabele, õigus kasutada asjakohaseid vahendeid, sealhulgas sõltumatuid aruandeid ja teavet, mis on kogutud artiklis 9 sätestatud kaebuste esitamise korra kohaselt. Vajaduse korral konsulteerivad*** äriühingud ***ka nende rühmadega, keda küsimus potentsiaalselt mõjutab, sealhulgas töötajate*** ja ***muude asjaomaste sidusrühmadega, et koguda teavet tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju kohta.***	4. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud kahjuliku mõju kindlakstegemiseks ja ***hindamiseks võtavad*** äriühingud ***meetmeid*** ja ***teevad otsuseid järgmise põhjal:***
	a) äriühingu väärtusahela kaardistamine ja asjakohase teabe, sealhulgas nimede, asukohtade, tegevuse liikide, tarnitud toodete ja osutatud teenuste ning muu tütarettevõtjaid, filiaale ja ärisuhteid käsitleva asjakohase teabe avalikustamine;
	b) kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, sealhulgas jaotatud andmed;
	c) sõltumatud aruanded ja teave, mis on kogutud artiklis 9 sätestatud kaebuste lahendamise mehhanismi kaudu;
	d) potentsiaalselt mõjutatud sidusrühmade sisuline kaasamine vastavalt artikli 3 punktile nd;
	e) nende tegevuse kontekst, mis tähendab, et konflikti- ja riskipiirkondades tegutsevad äriühingud järgivad kõrgendatud, konfliktitundlikku

	hoolsuskohustust, integreerides konfliktianalüüsi, mis käsitleb algpõhjuseid, vallandajaid ja konflikti põhjustavaid osapooli ning äriühingute tegevuse mõju konfliktile.

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	4a. Liikmesriigid tagavad, et äriühingutele on lõikes 1 osutatud kahjuliku mõju kindlakstegemiseks kättesaadavaks tehtud asjakohased vahendid ning nad võivad selliste vahendite ettevalmistamiseks teha koostööd komisjoniga. Artiklis 17 määratletud järelevalveasutustel on õigus viia sellega seoses läbi reklaami- ja koolitustegevust, sealhulgas väikestele äriühingutele, kelle suhtes ei kohaldata käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud võtavad ***kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 2, 3, 4 ja 5*** asjakohaseid meetmeid, et ennetada, või kui ennetamine ei ole võimalik või kohe võimalik, piisavalt leevendada võimalikku kahjulikku mõju ***inimõigustele ja kahjulikku keskkonnamõju***, mis on kindlaks tehtud või oleks tulnud kindlaks teha vastavalt artiklile 6.	1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud võtavad asjakohaseid meetmeid, et ennetada, või kui ennetamine ei ole võimalik või kohe võimalik, piisavalt leevendada ***inimõigustele, keskkonnale ja heale juhtimistavale avalduvat*** võimalikku kahjulikku mõju, mis on kindlaks tehtud või oleks tulnud kindlaks teha vastavalt artiklile 6.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Äriühing peab ***vajaduse korral*** tegema järgmist:	2. Äriühing peab ***võtma asjakohaseid meetmeid, sealhulgas*** tegema ***sellega piirdumata*** järgmist:

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) ***kui see on ennetamiseks võetavate meetmete laadi või keerukuse tõttu vajalik,*** töötama välja ja rakendama ennetusmeetmete kava, meetmete mõistliku ja selgelt kindlaksmääratud ajakava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. Ennetusmeetmete kava ***väljatöötamisel konsulteeritakse sidusrühmadega***, ***keda*** see ***mõjutab***;	a) töötama välja ja rakendama ennetusmeetmete kava, ***asjakohaste*** meetmete mõistliku ja selgelt kindlaksmääratud ajakava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. Ennetusmeetmete kava ***tuleb välja töötada sidusrühmade sisulise ja pideva kaasamise kaudu ning see peaks olema täpselt kohandatud äriühingute tegevuse ja väärtusahela kontekstile. Selles tuleb samuti kindlaks teha ja hinnata, kas äriühingu ärimudel ja strateegiad on kohandatud hoolsuskohustuse nõuetega, see peab sisaldama prioriteetide seadmise strateegiat, mis põhineb võimaliku kahjuliku mõju tõsidusel ja tõenäosusel juhul, kui äriühing ei suuda kogu võimalikku kahjulikku mõju samal ajal ennetada või leevendada; selles tuleb nõuda sidusrühmade kaasamist ja suurema kahju vältimiseks toimuva lepingute ajutise peatamise või lõpetamise võimaliku kahjuliku mõju hindamist ning selles tuleb ette näha lepingute lõpetamine, kui võimalik kahjulik mõju on seotud süsteemse ja riiklikult korraldatud rõhumisega ning seetõttu ei saa seda äriühingu tegevusega ära hoida ning kui äriühingu hinnangul ei tooks**

	ärisuhte lõpetamine kaasa suuremat kahjulikku mõju kui see, mida ta kavatseb ennetada või leevendada;

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Äriühing peab ***vajaduse korral*** tegema järgmist:	3. Äriühing peab ***võtma asjakohaseid meetmeid, sealhulgas*** tegema ***sellega piirdumata*** järgmist:

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) ***neutraliseerima*** kahjuliku mõju ***või minimeerima selle ulatuse***, ***sealhulgas makstes kahjuhüvitist mõjutatud isikutele ja rahalist hüvitist mõjutatud kogukondadele. Meede peab olema proportsionaalne kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa kahjuliku mõju tekkimisele;***	a) ***peatama*** kahjuliku mõju ***ja seda leevendama, kui ta teeb kindlaks***, ***et ta on selle mõju põhjustanud või kogu oma väärtusahelas sellele kaasa aidanud; nägema ette kahju täieliku heastamise otse mõjutatud isikutele või kogukondadele või võtma sellisest heastamisest osa. Parandusmeetmed:*** ***i) peavad olema mõeldud selleks, et taastada, kui see on võimalik, mõjutatud isikute olukord, milles nad oleksid, kui kahjulikku mõju ei oleks tekkinud, ning need peavad olema proportsionaalsed kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa kahjuliku mõju tekkimisele;*** ***ii) peavad olema õiglaselt jagatud äriühingu ja kahju põhjustanud või selle tekkimisele kaasa aidanud partneri vahel;*** ***iii) peavad olema kindlaks määratud mõjutatud sidusrühmade sisulise***

	kaasamise kaudu ning need võivad hõlmata tagastamist või taastamist, vabandamist, rahalist või mitterahalist hüvitist, hindamist, et teha kindlaks, kas haavatavad sidusrühmad saavad hüvitismaksetest või muudest tagastamisvormidest õiglast kasu, ning meetmete võtmist edaspidise kahjuliku mõju vältimiseks;
	iv) ei tohi takistada mõjutatud sidusrühmi võtmast äriühinguid tsiviilvastutusele ning kohtud peavad neid tsiviilkohtumenetluses nõuetekohaselt arvesse võtma;

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) ***kui see on vajalik põhjusel, et kahjulikku mõju ei ole võimalik kohe lõpetada***, ***töötama välja ja rakendama parandusmeetmete kava,*** meetmete ***mõistliku*** ja selgelt kindlaksmääratud ajakava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. Kui ***see*** on ***asjakohane***, ***konsulteeritakse parandusmeetmete kava väljatöötamisel sidusrühmadega;***	b) ***töötama välja ja rakendama parandusmeetmed ja nende kava***, ***mille hulka kuuluvad ka*** meetmete ***mõistlik*** ja selgelt kindlaksmääratud ajakava***, vahendid*** ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. ***Parandusmeetmete kava tuleb välja töötada sidusrühmade sisulise ja pideva kaasamise kaudu, järgides nõuetekohaselt kokkulepitud kohustuste täitmist, ning see peaks olema täpselt kohandatud äriühingute tegevuse ja väärtusahela kontekstile. Selles tuleb samuti kindlaks teha ja hinnata, kas äriühingu ärimudel ja strateegiad on kohandatud hoolsuskohustuse nõuetega, selles tuleb nõuda sidusrühmade kaasamist ja suurema kahju vältimiseks toimuva lepingute ajutise peatamise või lõpetamise kahjuliku mõju hindamist ning selles tuleb ette näha lepingute lõpetamine, kui kahjulik mõju on seotud süsteemse ja riiklikult korraldatud rõhumisega ning seetõttu ei saa seda äriühingu tegevusega lõpetada ega***

	leevendada ning kui äriühingu hinnangul ei tooks ärisuhte lõpetamine kaasa suuremat kahjulikku mõju kui see, mida ta kavatseb lõpetada või leevendada;

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kaebuste ***esitamise kord***	Kaebuste ***lahendamise mehhanism***

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Liikmesriigid tagavad, et kaebusi võivad esitada***:***	2. Liikmesriigid tagavad, et kaebusi võivad esitada ***kõik artikli 3 punktides n, na, nb ja nc nimetatud isikud, rühmad, kogukonnad, üksused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid ning neid esindavad füüsilised ja juriidilised isikud. Kui kaebuse esitaja on laps, võib lapse nimel kaebuse esitada tema eestkostja.***
a) isikud, keda kahjulik mõju mõjutab või kellel on põhjendatud alus arvata, et see võib neid mõjutada;	
b) ametiühingud ja muud töötajate esindajad, kes esindavad asjaomases väärtusahelas töötavaid isikuid;	
c) kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes tegutsevad asjaomase väärtusahelaga seotud valdkondades.	

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Liikmesriigid tagavad, et kaebuse ***esitajatel on õigus***:	4. Liikmesriigid tagavad, et ***äriühingud pakuvad*** kaebuse ***esitajatele ja nende esindajatele***:

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	-a) teavet selle kohta, kuidas sellistele kaebuste esitamise mehhanismidele juurde pääseda, ja menetluste avalikult kättesaadavat kirjeldust;

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt -a a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	-aa) õiguspäraseid, kättesaadavaid, prognoositavaid, ohutuid, õiglasi, läbipaistvaid, õigustega kooskõlas olevaid ja kohandatavaid kaebuste esitamise mehhanisme, mis võimaldavad sidusrühmadel, sealhulgas eelkõige tegelikel ja potentsiaalselt mõjutatud õiguste omajatel selliste sõltumatute kaebuste esitamise mehhanismide loomises ja hindamises sisuliselt osaleda;

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt -a b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	-ab) sidusrühmi mõjutavate survemeetmete puudumise, konfidentsiaalsuse ja anonüümsuse tagatisi;

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt -a c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	-ac) õigeaegset ja ammendavat teavet, sealhulgas selget ajakava, konkreetse kaebusega seoses võetud sammude ja võetud meetmete, menetluse tulemuse ja selle üksikasjaliku põhjenduse kohta;

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) ***nõuda*** äriühingult, kellele nad on lõike 1 kohaselt kaebuse esitanud***, kaebuse suhtes asjakohaste järelmeetmete võtmist ning***	a) ***kaebuse suhtes asjakohaseid, õigeaegseid ja tulemuslikke järelmeetmeid*** äriühingult, kellele nad on lõike 1 kohaselt kaebuse esitanud***;***

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) kohtuda äriühingu asjakohase tasandi esindajatega, et arutada kaebuse esemeks olevat võimalikku või tegelikku ***tõsist*** kahjulikku mõju***.***	b) ***võimalust*** kohtuda äriühingu asjakohase tasandi esindajatega, et arutada kaebuse esemeks olevat võimalikku või tegelikku kahjulikku mõju***;***

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ba) täielikku heastamist, nagu on osutatud artikli 8 lõike 3 punktis b ja selle punkti tähenduses, kaebuste lahendamise mehhanismi kaudu ning tagatisi, et kaebuse esemeks olev kahju ei kordu. Parandusmeetmed peavad olema proportsionaalsed kahjuliku mõju olulisuse ja ulatusega;

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	bb) takistamatut juurdepääsu artiklis 19 kirjeldatud põhjendatud kahtluste menetlusele, artiklis 22 kirjeldatud riiklikele kohtumehhanismidele ja muudele kohtu- või kohtuvälistele mehhanismidele, olenemata sellest, kas nad kasutavad kaebuste lahendamise mehhanismi ja kas nad on kasutanud kohtuväliste mehhanismide võimalusi või on need juba täielikult ära kasutanud.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Selleks et anda äriühingutele ja liikmesriikide asutustele tuge selles osas, kuidas äriühingud peaksid hoolsuskohustust täitma, ***võib*** komisjon, olles konsulteerinud liikmesriikide ja	***1.*** Selleks et anda äriühingutele ja liikmesriikide asutustele tuge selles osas, kuidas äriühingud peaksid hoolsuskohustust täitma, ***annab*** komisjon, olles konsulteerinud liikmesriikide ja

sidusrühmadega, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga, Euroopa Keskkonnaametiga ja vajaduse korral hoolsuskohustuse alaste eksperditeadmistega rahvusvaheliste organitega, ***anda*** välja suuniseid***,*** ***sealhulgas*** konkreetsete ***sektorite või konkreetse kahjuliku mõju*** kohta***.***	sidusrühmadega, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga, Euroopa Keskkonnaametiga***, kui see on asjakohane, Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusametiga*** ja vajaduse korral hoolsuskohustuse alaste eksperditeadmistega rahvusvaheliste organitega, välja suuniseid ***artiklite 5–11 kohaste*** konkreetsete ***kohustuste kohta ning ka järgmiste aspektide*** kohta***:***
	a) konkreetsed suure riskiga majandustegevuse sektorid, millel on märkimisväärne kahjulik mõju inimõigustele, keskkonnale ja heale juhtimistavale, sealhulgas artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud sektorid,
	b) ressursside ja teabe jagamine äriühingute ja muude juriidiliste isikutega, et ennetada, leevendada ja parandada kahjulikku mõju kooskõlas konkurentsiõigusega;
	c) VKEdele suunatud erimenetlused ja -vahendid ning teabevahetus, et toetada nende tegevuses hoolsuskohustuse rakendamist;
	d) äriühingute väärtusahelate ja tõhusate protsesside kaardistamine, et jälgida partnerite käitumist kogu väärtusahela ulatuses;
	e) konkreetne kahjulik mõju, sealhulgas negatiivne mõju heale juhtimistavale;
	f) vastutustundlikud ja kestlikud kaubandus-, ostu- ja hinnapoliitika ja -tavad;
	g) õiguskaitse kättesaadavuse hõlbustamine ohvrite jaoks, sealhulgas seoses kollektiivsete õiguskaitsevahendite, esindushagide, mittediskrimineerivate menetluskulude ja asjakohaste aegumistähtaegadega;
	h) sidusrühmade, sealhulgas inimõiguste ja keskkonnakaitsjate osalemisest tingitud survemeetmete riskide ennetamine ja leevendamine;

i) suurema hoolsuskohustuse rakendamine konfliktipiirkondades, sõjalise okupatsiooni olukordades ja mitteautonoomsetel territooriumidel;

j) vastutustundlik loobumine kahjulikest ärisuhetest;

k) selliste kontekstide hindamine ja dünaamiline loetelu, kus kahjulik mõju on seotud süsteemse ja riiklikult korraldatud rõhumisega ning kus seetõttu on sisuline kaasamine, ennetamine ja leevendamine tehtud võimatuks;

l) metoodika ja kriteeriumid, mida järelevalveasutused peavad kasutama halduskaristustega seotud otsuste tegemisel ning tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste laadi ja ühtlustamise puhul;

m) valdkondlike kavade ja mitut sidusrühma hõlmavate algatuste terviklikkuse ja sobivuse hindamine, eelkõige kodanikuühiskonna ja sidusrühmade vaatenurkade lisamine audititesse;

n) meetmed, mida äriühingud peaksid võtma, et tagada soo- ja kultuuriteadlik hoolsuskohustus;

o) meetmed, mida äriühingud peaksid võtma, et lahendada väikepõllumajandustootjate probleeme, sealhulgas juurdepääsu elatusvahenditele.

2. Arvestades, et võrdsete võimaluste tagamiseks on oluline, et kõik liikmesriikide ametiasutused rakendaksid neid suuniseid ühetaoliselt, tuleb nende järgimist jälgida majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta kaudu ning võimalike puudustega tegeleda riigipõhistes soovitustes.

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes ***sisalduvate õiguste*** ja ***keeldude rikkumised***	1. Rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes ***sisalduvad õigused*** ja ***keelud***

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – sissejuhatav osa (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Need õigused ja keelud hõlmavad muu hulgas järgmist:

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. ***Rikutud on*** kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 1 ***kohaselt rahval olevat õigust*** käsutada oma loodusvarasid ja ressursse ning mitte olla ilma jäetud oma elatusvahenditest***.***	1. kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 1 ***kohane rahva õigus*** käsutada oma loodusvarasid ja ressursse ning mitte olla ilma jäetud oma elatusvahenditest***;***

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. ***Rikutud on*** inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 3 ***kohast õigust*** elule ja turvalisusele***.***	2. inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 3 ***kohane õigus*** elule ja turvalisusele***;***

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. ***Rikutud on*** inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 5 ***kohast keeldu*** kedagi piinata või julmalt, ebainimlikult või alandavalt kohelda***.***	3. inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 5 ***kohane keeld*** kedagi piinata või julmalt, ebainimlikult või alandavalt kohelda***;***

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. ***Rikutud on*** inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 9 ***kohast õigust*** vabadusele ja turvalisusele***.***	4. inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 9 ***kohane õigus*** vabadusele ja turvalisusele***;***

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. ***Rikutud on*** inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 17 ***kohast keeldu*** meelevaldselt või ebaseaduslikult sekkuda kellegi era- ja perekonnaellu, kodupuutumatusse või kirjavahetusse või teotada tema head nime***.***	5. inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 17 ***kohane keeld*** meelevaldselt või ebaseaduslikult sekkuda kellegi era- ja perekonnaellu, kodupuutumatusse või kirjavahetusse või teotada tema head nime***;***

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. ***Rikutud on*** inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 18 ***kohast keeldu*** sekkuda mõtte-, südametunnistuse- ja	6. inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 18 ***kohane keeld*** sekkuda mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadusse***;***

usuvabadusse**.**

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. ***Rikutud on majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 7 kohast õigust*** õiglastele ja soodsatele töötingimustele, sealhulgas ***õiglasele*** töötasule, ohutustehnika ja hügieeni nõuetele vastavatele töötingimustele ning mõistlikule tööaja piiramisele.	7. ***õigus*** õiglastele ja soodsatele töötingimustele, sealhulgas ***inimväärset elatist võimaldavale*** töötasule, ohutustehnika ja hügieeni nõuetele vastavatele töötingimustele ning mõistlikule tööaja piiramisele. ***See hõlmab nii töötajate õigust õiglasele palgale kui ka füüsilisest isikust ettevõtjate ja väikepõllumajandustootjate õigust elatusvahenditele kooskõlas majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 7;***

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	7a. õigus enda ja oma perekonna piisavale elatustasemele, sealhulgas piisavale toidule, riietusele ja eluasemele, ning õigus elutingimuste pidevale parandamisele kooskõlas majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 lõikega 1 ja inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 25 lõikega 1;

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. ***Rikutud on*** majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 ***kohast keeldu*** piirata töötajate juurdepääsu korralikule eluasemele, kui töötajaid majutatakse ettevõtte pakutaval pinnal, ning töötajatele töökohas piisava söögi, riiete, vee ning piisavate sanitaartingimuste tagamist**.**	8. majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 ***kohane keeld*** piirata töötajate juurdepääsu korralikule eluasemele, kui töötajaid majutatakse ettevõtte pakutaval pinnal, ning töötajatele töökohas piisava söögi, riiete, vee ning piisavate sanitaartingimuste tagamist***;***

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
9. ***Rikutud on*** lapse õiguste konventsiooni artikli 3 ***kohast*** lapse ***õigust*** sellele, et kõigis lapsi mõjutavates otsustes ja tegevustes seataks esikohale tema huvid**.** ***Rikutud on*** lapse õiguste konventsiooni artikli 6 ***kohast*** lapse ***õigust*** täieulatuslikule arengule**.** ***Rikutud on*** lapse õiguste konventsiooni artikli 24 ***kohast*** lapse ***õigust*** võimalikult heale tervisele**.** ***Rikutud on*** lapse õiguste konventsiooni artiklite 26 ja 27 ***kohast õigust*** sotsiaalsele turvalisusele ja piisavale elatustasemele**.** ***Rikutud on*** lapse õiguste konventsiooni artikli 28 ***kohast õigust*** haridusele**.** ***Rikutud on*** lapse õiguste konventsiooni artiklite 34 ja 35 ***kohast*** lapse ***õigust*** olla kaitstud igasuguse seksuaalse ekspluateerimise ja seksuaalse ärakasutamise eest ning õigust sellele, et teda kaitstaks ekspluateerimise eesmärgil röövimise, müümise või riigi piires või sellest väljaspool ebaseaduslikult muusse kohta viimise eest**.**	9. lapse õiguste konventsiooni artikli 3 ***kohane*** lapse ***õigus*** sellele, et kõigis lapsi mõjutavates otsustes ja tegevustes seataks esikohale tema huvid***;*** lapse õiguste konventsiooni artikli 6 ***kohane*** lapse ***õigus*** täieulatuslikule arengule***;*** lapse õiguste konventsiooni artikli 24 ***kohane*** lapse ***õigus*** võimalikult heale tervisele***;*** lapse õiguste konventsiooni artiklite 26 ja 27 ***kohane õigus*** sotsiaalsele turvalisusele ja piisavale elatustasemele***;*** lapse õiguste konventsiooni artikli 28 ***kohane õigus*** haridusele***;*** lapse õiguste konventsiooni artiklite 34 ja 35 ***kohane*** lapse ***õigus*** olla kaitstud igasuguse seksuaalse ekspluateerimise ja seksuaalse ärakasutamise eest ning õigust sellele, et teda kaitstaks ekspluateerimise eesmärgil röövimise, müümise või riigi piires või sellest väljaspool ebaseaduslikult muusse kohta viimise eest***;***

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
10. ***Rikutud on keeldu*** võtta tööle vanuse järgi koolikohustuslikku last või igal juhul last, kes on alla 15 aasta vana, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud töötamiskoha õigusega kooskõlas 1973. aasta Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töölevõetava isiku vanuse alammäära konventsiooni (nr 138) artikli 2 lõikega 4 ja artiklitega 4–8**.**	10. ***keeld*** võtta tööle vanuse järgi koolikohustuslikku last või igal juhul last, kes on alla 15 aasta vana, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud töötamiskoha õigusega kooskõlas 1973. aasta Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töölevõetava isiku vanuse alammäära konventsiooni (nr 138) artikli 2 lõikega 4 ja artiklitega 4–8***;***

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 11 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
11. ***Rikutud on*** lapse õiguste konventsiooni artikli 32 ***kohast keeldu*** kasutada lapstööjõudu, sealhulgas lapsele (alla 18-aastased isikud) sobimatumate tööde puhul kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1999. aasta lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsiooni (nr 182) artikliga 3. See hõlmab järgmist:	11. lapse õiguste konventsiooni artikli 32 ***kohane keeld*** kasutada lapstööjõudu, sealhulgas lapsele (alla 18-aastased isikud) sobimatumate tööde puhul kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1999. aasta lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsiooni (nr 182) artikliga 3. See hõlmab järgmist:

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 12

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
12. ***Rikutud on*** sunniviisilise töö ***keeldu***; see hõlmab igasugust tööd või teenust, mida nõutakse isikult mis tahes karistuse ähvardusel ja milleks see isik ei ole ennast pakkunud vabatahtlikult, vaid	12. sunniviisilise töö ***keeld***; see hõlmab igasugust tööd või teenust, mida nõutakse isikult mis tahes karistuse ähvardusel ja milleks see isik ei ole ennast pakkunud vabatahtlikult, vaid näiteks võlaorjuse või

näiteks võlaorjuse või inimkaubanduse tõttu; sunniviisiline töö ei hõlma tööd või teenust, mis vastab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1930. aasta sunniviisilise töö konventsiooni (nr 29) artikli 2 lõikele 2 või kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 8 lõike 3 punktidele b ja c;

inimkaubanduse tõttu; sunniviisiline töö ei hõlma tööd või teenust, mis vastab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1930. aasta sunniviisilise töö konventsiooni (nr 29) artikli 2 lõikele 2 või kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 8 lõike 3 punktidele b ja c;

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 13

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
13. ***Rikutud on*** inimõiguste ülddeklaratsiooni ***artiklit*** 4 ja kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ***artiklit*** 8, mille kohaselt on keelatud orjus ükskõik millisel kujul, orjusega samalaadsed tingimused, pärisorjus või töökohal muul kujul domineerimine või allasurumine, nagu äärmuslik majanduslik või seksuaalne ärakasutamine ja alandamine***.***	13. inimõiguste ülddeklaratsiooni ***artikkel*** 4 ja kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ***artikkel*** 8, mille kohaselt on keelatud orjus ükskõik millisel kujul, orjusega samalaadsed tingimused, pärisorjus või töökohal muul kujul domineerimine või allasurumine, nagu äärmuslik majanduslik või seksuaalne ärakasutamine ja alandamine***;***

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 14

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
14. ***Rikutud on*** rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni täiendava naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamist käsitleva Palermo protokolli artikli 3 ***kohast*** inimkaubanduse ***keeldu.***	14. rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni täiendava naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamist käsitleva Palermo protokolli artikli 3 ***kohane*** inimkaubanduse ***keeld;***

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 15 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
15. ***Rikutud on õigust*** ühinemisvabadusele, kogunemisvabadusele, organiseerumisõigusele ja kollektiivläbirääkimistele kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 20, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklitega 21 ja 22, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 8, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1948. aasta ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsiooniga (nr 87) ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1949. aasta organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse konventsiooniga (nr 98), sealhulgas ***järgmisi õigusi***:	15. ***õigus*** ühinemisvabadusele, kogunemisvabadusele, organiseerumisõigusele ja kollektiivläbirääkimistele kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 20, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklitega 21 ja 22, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 8, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1948. aasta ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsiooniga (nr 87) ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1949. aasta organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse konventsiooniga (nr 98), sealhulgas ***järgmised õigused***:

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
16. ***Rikutud on keeldu*** kedagi tööalaselt ebavõrdselt kohelda, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud tööhõivenõuetega kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1951. aasta võrdse tasustamise konventsiooni (nr 100) artiklitega 2 ja 3, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1958. aasta töö- ja kutsealast diskrimineerimist käsitleva konventsiooni (nr 111) artiklitega 1 ja 2 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 7; ebavõrdne kohtlemine hõlmab eelkõige võrdse väärtusega töö eest ebavõrdse töötasu maksmist;	16. ***keeld*** kedagi tööalaselt ebavõrdselt kohelda, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud tööhõivenõuetega kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1951. aasta võrdse tasustamise konventsiooni (nr 100) artiklitega 2 ja 3, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1958. aasta töö- ja kutsealast diskrimineerimist käsitleva konventsiooni (nr 111) artiklitega 1 ja 2 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 7; ebavõrdne kohtlemine hõlmab eelkõige võrdse väärtusega töö eest ebavõrdse töötasu maksmist;

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
17. ***Rikutud on*** majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 7 ***kohast keeldu*** jätta maksmata äraelamist võimaldav töötasu***.***	17. majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 7 ***kohane keeld*** jätta maksmata äraelamist võimaldav töötasu***;***

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 18 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
18. ***Rikutud on keeldu*** keskkonnaseisundit ***mõõdetavalt*** halvendada, näiteks pinnase kahjuliku muutuse, vee- või õhusaaste, kahjulike heidete või liigse veetarbimise või loodusvaradele avalduva muu mõjuga, kui sellega	18. ***keeld*** keskkonnaseisundit ***kvantitatiivselt ja kvalitatiivselt*** halvendada, näiteks pinnase kahjuliku muutuse, vee- või õhusaaste, kahjulike heidete või liigse veetarbimise või loodusvaradele avalduva muu mõjuga, kui sellega

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 18 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) mõjutatakse ökoloogilist terviklikkust, näiteks raadamisega;	e) mõjutatakse ökoloogilist terviklikkust, näiteks raadamisega***, ja ökosüsteemide sisemist väärtust ning nendevahelisi seoseid***;

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 18 – viimane lõik

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 3, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 5 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 12**.**	kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 3, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 5 ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 12 ***ning õigusega puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale;***

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
19. ***Rikutud on keeldu*** maa, metsade ja vete omandamisel, arendamisel või muul viisil kasutamisel, sealhulgas raadamisega, ebaseaduslikult kedagi välja tõsta või maad, metsi ja veekogusid hõivata, kui nende kasutamine tagas inimesele majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 kohaselt elatusvahendid**.**	19. ***keeld*** maa, metsade ja vete omandamisel, arendamisel või muul viisil kasutamisel, sealhulgas raadamisega, ebaseaduslikult kedagi välja tõsta või maad, metsi ja veekogusid hõivata, kui nende kasutamine tagas inimesele majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 kohaselt elatusvahendid***;***

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 20

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
20. ***Rikutud on*** ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni artikli 25, artikli 26 lõigete 1 ja 2, artikli 27 ja artikli 29 lõike 2 ***kohast*** põlisrahvaste ***õigust*** maale, territooriumile ja ressurssidele, mida nad on traditsiooniliselt omanud, asustanud või muul viisil kasutanud või omandanud**.**	20. ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni artikli 25, artikli 26 lõigete 1 ja 2, artikli 27 ja artikli 29 lõike 2 ***kohane*** põlisrahvaste ***õigus*** maale, territooriumile ja ressurssidele, mida nad on traditsiooniliselt omanud, asustanud või muul viisil kasutanud või omandanud***;***

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 1. jagu – punkt 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	20a. põlisrahvaste enesemääramisõigus kooskõlas põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooni artikliga 3 ning nende õigus anda oma vaba, eelnev ja teadlik nõusolek sekkumistele, otsustele ja tegevustele, mis võivad mõjutada nende maid, territooriume, loodusvarasid ja õigusi, samuti õigus sellist nõusolekut muuta, see peatada või tühistada, kooskõlas põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooni artikliga 10, artikli 11 lõikega 2, artikliga 19, artikliga 28, artikli 29 lõikega 2 ja artikli 32 lõikega 2 ning ILO 1989. aasta põlis- ja hõimurahvaste konventsiooni nr 169 artikliga 6 ja artikli 16 lõikega 2;

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – punkt 21

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
21. ***Rikutud on keeldu*** või ***õigust***, mida ei ole eespool punktides 1–20 nimetatud, kuid mis sisaldub käesoleva osa 2. jaos loetletud ***inimõigustealases lepingus, kui seeläbi kahjustatakse otseselt kõnealuste lepingutega kaitstud õigushüve, tingimusel et asjaomane äriühing oleks saanud sellise kahjustamise ohu mõistlikult kindlaks teha ja võtta asjakohaseid meetmeid, et täita käesoleva direktiivi artiklis 4 osutatud kohustusi, võttes arvesse kõiki tema tegevusega seotud asjakohaseid asjaolusid, nagu valdkond ja tegevuskontekst***.	21. ***keeld*** või ***õigus***, mida ei ole eespool punktides 1–20 nimetatud, kuid mis sisaldub käesoleva osa 2. jaos loetletud ***inimõigustealastes kokkulepetes***.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Inimõiguseid ja põhivabadusi sätestavad kokkulepped	2. Inimõiguseid ja põhivabadusi sätestavad kokkulepped ***ja instrumendid***

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – sissejuhatav osa (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Need kokkulepped ja instrumendid hõlmavad muu hulgas järgmist:

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— kõigi isikute kaitsmist kadunuks jääma sundimise eest käsitlev rahvusvaheline konventsioon;

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ÜRO deklaratsioon naistevastase vägivalla kaotamise kohta;

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
— ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioon;	— ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioon***, ÜRO arengurühma suunised põlisrahvaste küsimuste kohta (2009) ja ÜRO REDD-programmi suunised vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku kohta (2013)***;

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ***inimõiguste kaitsjaid käsitlev ÜRO deklaratsioon;***

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 10 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ***kõigi võõrtöötajate ja nende pereliikmete õiguste kaitse rahvusvaheline konventsioon;***

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
— rahvus- või etnilistesse, usu- ja keelevähemustesse kuuluvate isikute õiguste deklaratsioon;	— ***ÜRO*** rahvus- või etnilistesse, usu- ja keelevähemustesse kuuluvate isikute õiguste deklaratsioon;

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ÜRO deklaratsioon igasuguse usul ja veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kaotamise kohta;

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 11 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ÜRO deklaratsioon talunike ja muude maapiirkondades töötavate inimeste õiguste kohta;

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendav maa-, mere- ja õhuteed pidi üle riigipiiri välismaalase ebaseaduslikku toimetamist tõkestav Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni protokoll;

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsioon, 1989 (nr

169);

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 14 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni koduabiliste konventsioon, 2011 (nr 189);

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 14 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni vägivalla ja ahistamise vastu võitlemise konventsioon, 2019 (nr 190);

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 20 a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— tööohutuse ja töötervishoiu konventsioon, 1981 (nr 155);

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— rahvusvahelise humanitaarõiguse instrumendid, sealhulgas:

	– neli 1949. aasta Genfi konventsiooni:
	– I konventsioon haavatud ja haigete sõjaväelaste olukorra parandamise kohta;
	– II konventsioon haavatud, haigete ja merehädas sõjaväelaste olukorra parandamise kohta merel;
	– III konventsioon sõjavangide kohtlemise kohta;
	– IV konventsioon tsiviilisikute sõjaaegse kaitse kohta;
	– Genfi konventsioonide lisaprotokollid;

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuut;

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ÜRO aluspõhimõtted ja suunised, mis käsitlevad rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ränkade rikkumiste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse raskete rikkumiste ohvrite õigust õiguskaitsevahendile ja heastamisele;

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 d (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ÜRO Peaassamblee resolutsioon 76/300, mis käsitleb inimõigust puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale;

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 e (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ÜRO Peaassamblee resolutsioonid 64/292, 68/157 ja 45/8, mis käsitlevad inimõigust puhtale joogiveele ja sanitaartingimustele;

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 f (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted;

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 g (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku äritegevuse kohta;

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 h (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Euroopa inimõiguste konventsioon;

Muudatusettepanek 127

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 i (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Euroopa Liidu põhiõiguste harta;

Muudatusettepanek 128

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 j (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Euroopa sotsiaalharta;

Muudatusettepanek 129

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 k (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— võõrtööliste õigusliku seisundi Euroopa konventsioon;

Muudatusettepanek 130

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 2. jagu – taane 23 l (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	— Euroopa Nõukogu naistevastase

vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioon.

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu direktiiv
I lisa – I osa – 3. jagu (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3. Head juhtimistava käsitlevad ja korruptsioonivastased instrumendid
	Need instrumendid hõlmavad muu hulgas järgmist:
	- ÜRO korruptsioonivastane konventsioon, 2003;
	- ÜRO kuritegude ja võimu kuritarvitamise ohvrite õiguste tagamise aluspõhimõtete deklaratsioon, 1985;
	- ÜRO aluspõhimõtted kohtuvõimu sõltumatuse kohta, 1985;
	- Euroopa Nõukogu korruptsiooni tsiviilõiguslike aspektide konventsioon, 1999;
	- rahvusvahelistes tehingutes välisriigi ametiisikutele altkäemaksu andmise vastu võitlemise OECD konventsioon, 1997;
	- Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 lõike 2 punktil c põhinev Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastast võitlust käsitlev konventsioon, 1997;
	- ÜRO ülemaailmse kokkuleppe korruptsioonivastast võitlust käsitlev kümnes põhimõte;
	- ÜRO õiguskaitseametnike käitumisjuhend, 1979.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Äriühingu kestlikkusalane hoolsuskohustus ja direktiivi (EL) 2019/1937 muutmine
Viited	COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	JURI 4.4.2022
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	AFET 4.4.2022
Kaasatud komisjonid – istungil teada andmise kuupäev	15.9.2022
Arvamuse koostaja: nimetamise kuupäev	Raphaël Glucksmann 11.5.2022
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	10.10.2022
Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 41 –: 19 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, Pedro Marques, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemec, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anna-Michelle Asimakopoulou, Özlem Demirel, Markéta Gregorová, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Carina Ohlsson, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Manon Aubry, Damien Carême, Theresa Muigg, Younous Omarjee, Ivan Štefanec

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

41	+
ECR	Anna Fotyga
PPE	Andrius Kubilius
RENEW	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoş Tudorache, Salima Yenbou
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Pedro Marques, Sven Mikser, Theresa Muigg, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Isabel Santos, Sergei Stanishev, Nacho Sánchez Amor
The Left	Manon Aubry, Özlem Demirel, Marisa Matias, Younous Omarjee, Mick Wallace
Verts/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Damien Carême, Markéta Gregorová, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Thomas Waitz

19	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Thierry Mariani, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sandra Kalniete, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Radosław Sikorski, Ivan Štefanec, Željana Zovko
RENEW	Hilde Vautmans

5	0
ID	Susanna Ceccardi
PPE	Sunčana Glavak, Miriam Lexmann, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu